

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

mercredi

09-01-2002

09-01-2002

10:30 uur

10:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de problematiek van het afleveren van paspoorten" (nr. 5232)

Sprekers: **Jo Vandeurzen, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het National Missile Defense" (nr. 5265)

Sprekers: **Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Samengevoegde vragen van
- de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het mogelijk herinvoeren van de visumplicht voor Belgen die naar de Verenigde Staten reizen" (nr. 5594)

- de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het onderzoek van de Verenigde Staten in verband met de mogelijkheid van het opnieuw invoeren van de visumplicht voor Belgen" (nr. 5608)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "het opnemen van het recht op gewetensbezwaren in het EVRM" (nr. 5599)

Sprekers: **Peter Vanhoutte, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, **Francis Van den Eynde**

Samengevoegde interpellaties van
- de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de ondertekening door de Belgische regering van de Conventie van de Raad van Europa ter bescherming van de nationale minderheden" (nr. 886)

- de heer Bart Laeremans tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de gevolgen van de ondertekening van het zogenaamde kaderverdrag met betrekking tot de nationale minderheden" (nr. 1062)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Bart Laeremans, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, **Geert Bourgeois**

Moties

22

SOMMAIRE

Question de M. Jo Vandeurzen au ministre de l'Intérieur sur "la problématique relative à la délivrance de passeports" (n° 5232)

Orateurs: **Jo Vandeurzen, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le National Missile Defense" (n° 5265)

Orateurs: **Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Questions jointes de
- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la réinstauration éventuelle du visa obligatoire pour les ressortissants belges se rendant aux Etats-Unis" (n° 5594)

- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'intention éventuelle des Etats-Unis de réinstaurer l'obligation de visa pour les ressortissants belges" (n° 5608)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Pieter De Crem, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Question de M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "l'insertion du droit à l'objection de conscience dans la CEDH" (n° 5599)

Orateurs: **Peter Vanhoutte, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Gerolf Annemans**, président du groupe VLAAMS BLOK, **Francis Van den Eynde**

Interpellations jointes de
- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la signature par le gouvernement belge de la Convention du Conseil de l'Europe pour la protection des minorités internationales" (n° 886)

- M. Bart Laeremans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les conséquences de la signature de la convention-cadre pour la protection des minorités nationales" (n° 1062)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Bart Laeremans, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, **Geert Bourgeois**

Motions

22

Interpellatie van de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "de krantenadvertentie van een automerk in samenwerking met de premier" (nr. 905)	23	Interpellation de M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la collaboration du premier ministre à une publicité qu'une marque de voiture à fait paraître dans la presse" (n° 905)	23
<i>Moties</i>	32	<i>Motions</i>	32
<i>Sprekers: Geert Bourgeois, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Gerolf Annemans, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie</i>		<i>Orateurs: Geert Bourgeois, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Gerolf Annemans, président du groupe VLAAMS BLOK</i>	
Vraag van de heer Gerolf Annemans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de strijd van Turkije tegen het Koerdische volk" (nr. 5604)	32	Question de M. Gerolf Annemans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le combat mené par la Turquie contre le peuple kurde" (n° 5604)	32
<i>Sprekers: Gerolf Annemans, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken</i>		<i>Orateurs: Gerolf Annemans, président du groupe VLAAMS BLOK, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères</i>	
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de intercongolse dialoog" (nr. 5640)	34	Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le dialogue intercongolais" (n° 5640)	34
<i>Sprekers: Leen Laenens, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken</i>		<i>Orateurs: Leen Laenens, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères</i>	
Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "het bericht als zou de Belgische regering haar bijdrage aan de zogenaamde anti-terreurcoalitie willen beperken tot humanitaire hulp" (nr. 5656)	36	Question de M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "l'information selon laquelle le gouvernement belge souhaiterait limiter sa contribution à la "coalition antiterroriste à une aide humanitaire" (n° 5656)	36
<i>Sprekers: Guido Tastenhoye, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken</i>		<i>Orateurs: Guido Tastenhoye, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères</i>	
Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het buitenlands beleid, het uitbreidingsproces van de EU en homofobie" (nr. 5775)	39	Question de Mme Zoé Genot au vice-premier ministre et ministre des Affaires Etrangères sur "la politique extérieure, le processus d'élargissement de l'UE et l'homophobie" (n° 5775)	39
<i>Sprekers: Zoé Genot, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken</i>		<i>Orateurs: Zoé Genot, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères</i>	
Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het optreden van de Chinese veiligheidsdienst in Antwerpen" (nr. 5939)	42	Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'intervention du service de sécurité chinois à Anvers" (n° 5939)	42
<i>Sprekers: Guido Tastenhoye, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken</i>		<i>Orateurs: Guido Tastenhoye, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères</i>	
Vraag van de heer Ludo Van Campenhout aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de bekrachtiging van het IMO-verdrag in verband met de vervuiling op zee" (nr. 5952)	43	Question de M. Ludo Van Campenhout au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la ratification de la convention de l'OMI concernant la pollution maritime" (n° 5952)	43
<i>Sprekers: Ludo Van Campenhout, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken</i>		<i>Orateurs: Ludo Van Campenhout, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères</i>	
Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	45	Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur	45

Zaken over "de mogelijke levering van 50.000 geweren aan het leger van Nepal" (nr. 5975)

Sprekers: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

"l'éventuelle livraison de 50.000 fusils à l'armée népalaise" (n° 5975)

Orateurs: **Leen Laenens, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

van

du

WOENSDAG 9 JANUARI 2002

MERCREDI 9 JANVIER 2002

10:30 uur

10:30 heures

De vergadering wordt geopend om 10.30 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 10.30 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de problematiek van het afleveren van paspoorten" (nr. 5232)

01 Question de M. Jo Vandeurzen au ministre de l'Intérieur sur "la problématique relative à la délivrance de passeports" (n° 5232)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)
(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

01.01 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, men hoeft geen grote politieke helderziende te zijn om een bepaald antwoord op mijn vraag te verwachten. Toch wil ik mijn vraag stellen omdat het om een principiële vraag gaat. Ze past in het kerntakendebat dat op dit moment door onze collega's in het Vlaams Parlement wordt ontwikkeld. Zij vragen zich af welke de kerntaken van de lokale besturen zijn en welke taken door andere overheden moeten worden waargenomen.

Ook inzake de uitreiking van paspoorten verlenen de lokale besturen in grote mate bijstand aan wat in feite een federale opdracht is. Het op een behoorlijke manier uitreiken van reispassen is per definitie een federale taak. Wij weten echter allemaal dat er in dit verband vorige zomer heel wat problemen zijn geweest.

Mijnheer de voorzitter, voor alle duidelijkheid beklemtoon ik dat ik mijn vraag eigenlijk gericht had aan de minister van Binnenlandse Zaken. Om de ene of de andere reden heeft men beslist dat ik me moet wenden tot de minister van Buitenlandse Zaken. Ik ga het dus niet uitgebreid hebben over de problemen van vorige zomer, al zijn die wel de aanleiding voor mijn vraag. De aanmaak van reispassen gebeurde toen door Group 4-Securitas, waardoor de lokale besturen zich in alle mogelijke bochten hebben moeten wringen. Sommige mensen die op reis wilden vertrekken, moesten vaststellen dat hun documenten niet in orde waren. Talloze telefoontjes moesten worden gepleegd om daaraan iets te verhelpen. Soms moest het personeel na de kantooruren terugkomen naar de lokale diensten om de reizigers toch maar te bedienen. Uiteindelijk moesten toch nog vele voorlopige reispassen worden uitgeschreven. Kortom, de lokale besturen hadden veel werk omdat er op het federale niveau zaken waren misgegaan.

01.01 Jo Vandeurzen (CD&V): Le débat sur les missions de base des administrations locales bat son plein. Les administrations communales sont encore confrontées à de nombreux problèmes en ce qui concerne la délivrance des passeports. Il a fallu prester des heures supplémentaires, des documents supplémentaires ont dû être délivrés, ... Les communes ne devraient pourtant pas être les victimes des coûts engendrés au niveau fédéral. A Genk par exemple, 139 passeports provisoires urgents ont été délivrés.

Le ministre envisage-t-il d'indemniser les communes? Une partie des montants encaissés pour la confection des passeports sera-t-elle versée aux communes? Quelles mesures le ministre a-t-il l'intention de prendre afin de prévenir ce genre de problèmes à l'avenir?

Dat heeft voor heel wat discussies gezorgd aan de loketten van de lokale diensten omdat de reizigers daar hun onvrede uitten. Het personeel moest al die problemen maar opvangen.

Van de stad Genk, waar ik woon, heb ik een aantal cijfers gekregen. Daaruit blijkt dat alleen al die stad in die periode 139 dringende voorlopige reispassen heeft uitgeschreven. Dat betekende een extra investering in werkuren; er moesten meer mensen ontvangen worden; er moesten contacten gelegd worden met de firma Securitas; en achteraf moest men ook nog de eigenlijke reispas afleveren, wat nogmaals administratieve opvolging vereiste.

Mijnheer de minister, op het lokale niveau zijn talloze ongemakken en kosten veroorzaakt. De principiële vraag is dan: wie moet daarvoor opdraaien? De gemaakte fouten zijn zeker niet toe te schrijven aan de lokale besturen. Mijn vraag is dus of de minister van Binnenlandse Zaken, of bij uitbreiding de regering, overweegt de lokale besturen in een of andere vorm schadeloos te stellen voor de ongemakken die door een slechte organisatie op federaal niveau werden veroorzaakt? Is de regering bereid een deel van de kosten te compenseren? Zo kan men bijvoorbeeld overwegen de gemeenten voor die periode een deel van de zogenaamde consulaire rechten te geven, dus van de ontvangsten voor het afleveren van de betrokken reispassen. Is het niet billijk dat een deel van die inkomsten zou worden toegekend aan de lokale besturen die de ergste problemen hebben moeten opvangen?

Mijnheer de minister, kunt u verzekeren dat al het nodige gedaan is om dergelijke problemen voor de toekomst te vermijden? Nu is er natuurlijk geen hausse inzake de aanmaak van reispassen, maar het probleem zal opnieuw opduiken wanneer de vakantieperiode nadert. Kunt u mij verzekeren dat hetzelfde probleem niet opnieuw opduikt?

01.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Vandeurzen, de invoering van de doorgevoerde centralisering van de paspoorten was een kostenbesparende maatregel omdat de gemeenten hierdoor niet langer zelf dienden in te staan voor de beveiliging van de paspoorten. De inzet van de gemeenten naar aanleiding van de onvoorziene en voorbijgaande ongemakken van de zomer 2001 werd ten eerste op prijs gesteld. De diensten van mijn departement hebben alles in het werk gesteld om de burgers een oplossing aan te bieden.

De slechte organisatie waarover u het heeft, is niet aan de gemeenten noch aan het departement te wijten, hoewel wij daar natuurlijk de verantwoordelijkheid voor opnemen. Het systeem werd, volgens de uitvoering van een vroegere beslissing, geëxternaliseerd. Dat moet principieel niet meer in vraag worden gesteld. Wij stonden daar echter voor een probleem. Rekening houdend met de hoger vermelde kostenbesparing en de inkomsten van de gemeenten die uit de afgifte van paspoorten voortvloeien, meen ik evenwel dat er geen tegemoetkomingen mogelijk zijn, wat trouwens ook voor de ambtenaren van mijn eigen departement geldt.

Op uw tweede vraag kan ik u meedelen dat wij een hoge druk uitoefenen op het bedrijf dat het werk uitvoert. Ik kan u verzekeren dat alles in het werk wordt gesteld om dit te beletten. Daar dit echter niet onder mijn verantwoordelijkheid valt, kan ik er niet voor instaan dat

01.02 **Louis Michel**, ministre: La centralisation des passeports a été réalisée dans le souci de faire des économies. En effet, cette mesure dispense désormais les communes de se charger elles-mêmes des mesures de sécurité entourant la confection des passeports. J'apprécie à leur juste valeur les efforts déployés cet été par les communes, lesquelles ne sont pas plus que mon département responsables des problèmes qui se sont posés. J'estime qu'il n'est pas envisageable d'accorder des interventions aux communes compte tenu de l'économie de coûts réalisée et des recettes que les communes tirent de la délivrance des passeports.

Nous avons protesté auprès de Securitas et lui avons demandé instamment d'améliorer la qualité

het nooit meer zal gebeuren. Niemand heeft hier eigenlijk schuld aan. Soms gebeuren zulke dingen nu eenmaal. Risico nul bestaat niet.

01.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de minister, dat zou ik zelfs niet van u durven vragen.

Ik dank u voor het antwoord, maar het is zoals ik had verwacht weinig sportief. U zegt dat de centralisatie een kostenbesparing voor de lokale besturen was. Elk bestuursniveau heeft de plicht om nieuwe organisatorische technieken, nieuwe mogelijkheden, nieuwe inzichten om veiligheidsrisico's te beperken toe te passen. De federale regering heeft ook de nieuwe nationaliteitswetgeving ingevoerd en heeft daarmee de gemeenten met nieuwe uitgaven belast.

Ik had gehoopt dat de overheid de verantwoordelijkheid zou opnemen voor de federale taken die aan een firma worden uitbesteed en dat als desgevallend door de firma fouten worden gemaakt, de overheid bereid zou zijn om dat in alle billijkheid te regelen. Ik betreur dat de overheid niet met een sportieve ingesteldheid op de manifeste problemen en vele kosten die dit op lokaal vlak heeft veroorzaakt, heeft gereageerd.

01.04 Minister Louis Michel: Mijnheer Vandeurzen, ik zou met plezier sportief willen optreden, maar dat ligt niet binnen mijn mogelijkheden. Ik kan u geen positief antwoord geven. Ik betreur dat ook.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het National Missile Defense" (nr. 5265)

02 Question de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le National Missile Defense" (n° 5265)

02.01 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, hoewel deze vraag, omwille van het Europees voorzitterschap en de drukke agenda, enkele keren werd verdaagd, is zij nog steeds bijzonder belangrijk en actueel.

Naar aanleiding van de terroristische aanslag van 11 september en het onveiligheidsgevoel dat hiermee gepaard ging, stelden verschillende commentatoren dat de uitbouw van een raketterschild ook voor Europa een belangrijk element is om het veiligheidsgevoel bij de bevolking aan te wakkeren en het minstens te garanderen.

Anderen zijn van mening dat de gebeurtenissen precies aantonen dat een raketterschild helemaal geen oplossing biedt voor dergelijke aanvallen en dat de ontwikkeling ervan moet worden stopgezet om andere pistes te verkennen.

Destijds, mijnheer de minister, vroeg ik u in welke mate de Belgische regering, in het kader van de NAVO, bij de discussie over de eventuele uitbouw van een raketterschild is betrokken, hoever de

de ses services. Toutefois, je ne puis assumer une responsabilité qui n'est pas la mienne. Il m'est impossible de promettre qu'il n'y aura plus d'erreur à l'avenir.

01.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Le ministre n'a pas encore répondu à ma question concernant d'éventuelles mesures de précaution.

Le ministre dit que la centralisation des passeports a permis des économies de coûts. Quand on confie une tâche de ce type à une entreprise privée, il faut tout de même une sportivité suffisante pour intervenir en cas de difficultés.

01.04 Louis Michel, ministre: J'ai demandé s'il y avait des possibilités d'intervenir et on m'a malheureusement répondu par la négative.

02.01 Pieter De Crem (CD&V): La question de la mise en place d'un bouclier antimissiles pour l'Europe a de nouveau été mise à l'ordre du jour à la suite des attentats terroristes aux Etats-Unis. Un dilemme se pose quant à l'opportunité d'un bouclier antimissiles: d'aucuns pensent qu'il serait utile pour restaurer le sentiment de sécurité tandis que d'autres soulignent qu'il ne constitue pas une solution contre les attaques terroristes et est par conséquent inutile.

Dans quelle mesure le gouvernement belge est-il associé à la discussion au sein de

discussie in dat verband was gevorderd en wat de houding van de Belgische regering terzake was.

Deze aangelegenheid kon reeds worden besproken naar aanleiding van een van mijn interpellaties of vragen met betrekking tot het ABM-verdrag, het Anti Ballistic Missile Treaty van 1972. In het voorjaar was er sprake van dat de Verenigde Staten de opzegging van het ABM-verdrag zouden aankondigen, wat inmiddels is gebeurd. Graag vernam ik dan ook uw mening omtrent de draagwijdte van de Amerikaanse opzegging van het ABM-verdrag dat gedurende lange tijd een anker was voor strategische stabiliteit.

Als argument voor deze opzegging werd de politieke situatie in de Noordelijke hemisfeer aangehaald, die derwijze is veranderd dat het zinvolle karakter van bepaalde belangrijke ankerpunten van het ABM-verdrag in de realiteit zijn voorbijgestreefd. Toch blijft het een belangrijke materie, zeker gezien de rol die wij op Europees vlak willen vervullen inzake het veiligheids- en defensiebeleid, zelfs al is het Europees voorzitterschap voor ons land ten einde.

Mijnheer de minister, ingevolge uw internationale contacten van de voorbije zes maanden naar aanleiding van allerlei omstandigheden, kunt u ons misschien vertellen in welke mate de Verenigde Staten nog belang hechten aan wapenbeheersingsverdragen. De niet-ratificatie van het Test-Stop-verdrag en de principiële weigering van de Amerikaanse president om het opnieuw aan de Senaat voor te leggen, wijzen toch op een gewijzigde strategie van de Verenigde Staten. In onze hoedanigheid van kleine, maar loyale NAVO-partner lijkt het mij aangewezen de gevolgen daarvan te onderzoeken.

In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan de positie van China op de ontwapeningsconferentie te Genève en aan het feit dat de toetsingsconferentie van het non-proliferatieverdrag in 2005 in een ander daglicht zal komen te staan. Tijdens de periode dat wij het Europees voorzitterschap waarnamen, werkten wij samen met de andere lidstaten van de Europese Unie alsook met de Verenigde Staten en Canada omtrent de herziening van een aantal standpunten terzake. Welnu, ik had graag vernomen welk standpunt de Europese Unie thans neemt in deze bijzonder complexe materie.

02.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral zal ik ingaan op de context van deze inderdaad zeer belangrijke materie waarover de heer De Crem pertinente vragen stelde, namelijk de bedreiging van massavernietigingswapens en de impact van de gebeurtenissen van 11 september.

In zijn inleiding schetste de heer De Crem het dilemma omtrent de opportuniteit van een raketterschild. Sommigen zijn van oordeel dat na de terreuraanslagen van 11 september een raketterschild een belangrijk element is om het veiligheidsgevoel te herstellen, terwijl anderen van mening zijn dat een dergelijk schild geen oplossing biedt voor terreuraanvallen en bijgevolg niet nuttig is.

We stellen in elk geval vast dat de dreiging die uitgaat van de proliferatie van massavernietigingswapens, is toegenomen. Sommige probleemstaten en terroristische groepen doen inspanningen om zulke wapens te produceren of te verwerven. Er zijn echter verschillende manieren waarop dergelijke wapens onze

l'OTAN? Quel point de vue défend-il? Quel est l'état d'avancement des discussions au sein de l'OTAN? Entre-temps, les Etats-Unis ont fait part de leur volonté de dénoncer le traité ABM. Qu'en pense le ministre? Dans quelle mesure, les Etats-Unis accordent-ils de l'importance aux traités de réduction des armements? Nous aimerions connaître votre avis étant donné les nombreux contacts internationaux que vous avez eus ces derniers mois. Nous aimerions aussi connaître l'avis de l'Union européenne.

02.02 **Louis Michel**, ministre: M. De Crem présente clairement le dilemme: un bouclier antimissiles est-il devenu superflu ou justement pas depuis le 11 septembre?

La décision des Etats-Unis de mettre en place un bouclier antimissiles est une décision nationale bien que les Etats-Unis aient consulté régulièrement tant leurs partenaires de l'OTAN que la Russie et la Chine.

Le 13 décembre 2001, le président américain a annoncé sa décision de dénoncer le traité ABM. Ce

samenlevingen kunnen treffen. De jongste gebeurtenissen hebben alleszins aangetoond dat wijzelf niet de keuze kunnen maken van het soort dreiging, maar dat we moeten voorbereid zijn op een waaier van bedreigingen voor onze samenleving.

De beslissingen van de VS om een raketterschild uit te bouwen is een nationale unilaterale beslissing. De VS hebben echter wel geregeld hun bondgenoten binnen de Atlantische Alliantie geconsulteerd. In NAVO-kader, maar ook door bilaterale brieftings worden wij op de hoogte gehouden van het denken van de VS in deze kwestie. De VS hebben trouwens ook overleg gepleegd met andere strategische partners, meer bepaald met Rusland en China.

Vervolgens kom ik tot de recente evolutie inzake het National Missile Defense. Op 13 december 2001 kondigde de Amerikaanse president aan dat de VS het ABM-verdrag opzeggen. De VS hebben diensgevolge hun intentie formeel aan Rusland genotificeerd. Het ABM-verdrag dat de VS in 1972 afsloot met de USSR legt namelijk drastische beperkingen op aan de defensieve systemen die elk land mag ontwikkelen. De koudeoorlogdoctrine was gebaseerd op een evenwicht in de offensieve systemen van beide landen, de zogenaamde Mutual Assured Destruction.

Met de ontwikkeling in de rakettentehnologie, het ontstaan van nieuwe dreigingen en vooral het einde van de koude oorlog, willen de VS het ABM-systeem verlaten. Washington wil een defensief systeem uitbouwen tegen de dreiging van beperkte aanvallen, uitgaande van terroristische groepen of probleemstaten. Het ABM-verdrag verbiedt uitdrukkelijk het testen van defensieve systemen. Sinds de top Bush-Poetin in november en de groeiende toenadering tot Rusland – ook op het strategische vlak – groeit in Washington de overtuiging dat de bilaterale relatie met Moskou sterk genoeg is om het Missile Defense-project door te drukken en de schok van een unilaterale terugtrekking uit het ABM-verdrag op te vangen.

De Belgische regering blijft bezorgd over het risico dat een unilaterale beslissing door de bouw van een Missile Defense-systeem en de terugtrekking uit het ABM-verdrag kan inhouden. Stabiliteit is niet enkel het resultaat van een louter technisch-militaire strategie. Zij is ook het resultaat van de grote politieke strategische evenwichten en van voorspelbaarheid. Zoals ook na de aanvallen van 11 september, heeft de Belgische regering steeds het belang van overleg benadrukt, in het bijzonder met de probleemstaten. Diplomatie is een noodzakelijk corollarium van defensie. In die zin ben ik tussenbeide gekomen op een ministeriële vergadering van de NAVO, waarop ook Colin Powell aanwezig was.

In de voorbije decennia is een indrukwekkend instrumentarium voor wapenbeheersing en ontwapening opgebouwd. Het introduceren van alternatieve systemen – hoe gerechtvaardigd ook – mag niet leiden tot het afbouwen van een instrumentarium dat door zijn juridische afdwingbaarheid en verificatiemogelijkheid wezenlijk heeft bijgedragen tot de internationale stabiliteit.

Het is wel verheugend vast te stellen dat de VS en Rusland intens overleg blijven plegen over een vermindering van hun strategische wapens en dat deze onderhandelingen naar verluidt in een positief klimaat verlopen met goodwill aan beide zijden.

traité, signé entre la Russie et les Etats-Unis, imposait une limitation drastique des systèmes défensifs développés par chaque pays. Maintenant que la Guerre froide est terminée, Washington veut développer un système défensif contre la menace de groupements terroristes ou d'Etats douteux. A Washington, les responsables sont de plus en plus convaincus du fait que leurs relations bilatérales avec Moscou sont suffisamment fortes pour imposer le projet *Missile Defence* et pour amortir le choc d'un retrait unilatéral du traité ABM.

La décision unilatérale des Etats-Unis continue à préoccuper le gouvernement belge, à présent que la stabilité ne résulte plus uniquement d'une stratégie technico-militaire, mais également d'équilibres politico-stratégiques et de la prévisibilité. Même après les événements du 11 septembre, la Belgique a toujours insisté sur l'importance d'une concertation, surtout avec les Etats douteux. Au cours des décennies écoulées, un éventail impressionnant d'instruments en matière de contrôle des armements et de désarmement a été développé. Celui-ci a apporté une contribution essentielle au maintien de la stabilité internationale. L'introduction de systèmes de rechange, si justifiée soit-elle, ne peut nuire à cette stabilité. Nous nous réjouissons cependant de la concertation permanente qui s'est instaurée entre les Etats-Unis et la Russie.

La position de l'UE n'a pas encore vraiment été déterminée. Deux tendances se dessinent. De nombreux pays se rallient à la position belge, mais certains pays, comme l'Espagne et l'Italie, saisissent cette problématique pour se rapprocher des Etats-Unis. On est donc loin d'une position européenne commune.

De vraag naar het standpunt van de Europese Unie is natuurlijk zeer belangrijk, al is dat standpunt eigenlijk niet echt bepaald. Uit mijn ervaring blijkt dat er twee strekkingen bestaan binnen de Unie. De meerderheid van de landen heeft hetzelfde standpunt als België ingenomen. Er zijn echter enkele landen die deze problematiek gebruiken om dichterbij de Amerikanen te komen. Zo hebben bijvoorbeeld Italië en Spanje standpunten ingenomen die misschien niet perfect overeenstemmen met de Amerikaanse positie maar die toch een brede opening maken in de richting van de Amerikaanse initiatieven. Er bestaat dus op dit ogenblik geen unanieme positie op Europees vlak.

02.03 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de minister heeft een bijzonder interessante toelichting gegeven. Ik begrijp dat hij niet op alle vragen een antwoord kan geven omdat het ook om voorspelbaarheid gaat. Ik wil hem echter nog één vraag stellen.

Mijnheer de minister, er bestaat een zekere onuitgesproken overeenstemming tussen de Verenigde Staten en Rusland met betrekking tot de stap die de Verenigde Staten hebben genomen om het ABM-verdrag op te zeggen. Denkt u niet dat dit een voorloper is van bilaterale onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Rusland om effectief een wapenschild te ontwikkelen waarbij niet alleen Noord-Amerika, maar ook Rusland en bepaalde delen van het voormalige GOS zouden worden betrokken? Op de noordelijke hemisfeer zou dan een veiligheidsschild ontstaan dat veel ruimer is dan de zogenaamde Theater Defense die door een interpretatie van het ABM-verdrag wel is toegelaten. De Europese Unie riskeert dan tussen twee stoelen te vallen. Er zijn heel wat wetenschappelijke waarnemers die zeggen dat een weliswaar gewijzigde vorm van de NMD - een variatie op het wapenschild van Reagan dat in het begin van de jaren '80 werd ontwikkeld - de Europese lidstaten van de NAVO zal dwingen ervoor te kiezen om al dan niet mee in een ruimteschild-defensie te stappen.

02.04 Minister Louis Michel: Mijnheer De Crem, dat scenario is niet uitgesloten. Dat is ook de reden waarom het zo belangrijk is de diplomatieke en politieke betrekkingen tussen Rusland en de Europese Unie op dat gebied te versterken. De beslissing die onlangs genomen werd door de NAVO om een instantie te scheppen tussen de 19 lidstaten van de NAVO en Rusland is terzake zeer belangrijk. Het gaat eigenlijk om het concept 19 + 1. Ik zie daarin wel een mogelijkheid om ten volle onze speelruimte te gebruiken om sommige evoluties te voorkomen. Ik kan natuurlijk alleen een politiek antwoord geven op uw vraag. Wij moeten de relatie met Rusland - niet alleen in de NAVO maar ook en vooral op Europees vlak - verdiepen op het gebied van defensiebeleid.

De Russen zijn terzake vragende partij want zij zien ook wel in wat het voordeel is om goede betrekkingen met Europa en Amerika te onderhouden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Guido Tassenhove aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het

02.03 Pieter De Crem (CD&V): Il existe un accord tacite sur le traité ABM entre les Etats-Unis et la Russie. Est-ce là peut-être un signe précurseur d'une concertation bilatérale entre l'Amérique du Nord et la CEI sur la mise en place d'un bouclier au-dessus de l'hémisphère nord? L'Union européenne risque d'être complètement écartée de ces discussions.

02.04 Louis Michel, ministre: Ce scénario est en effet réaliste. C'est pour cette raison que j'insiste sur l'importance des relations diplomatiques avec la Russie. L'OTAN et l'UE ont une tâche importante à remplir dans ce domaine. La Russie est certainement demanderesse.

mogelijk herinvoeren van de visumplicht voor Belgen die naar de Verenigde Staten reizen" (nr. 5594)

- de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het onderzoek van de Verenigde Staten in verband met de mogelijkheid van het opnieuw invoeren van de visumplicht voor Belgen" (nr. 5608)

03 Questions jointes de

- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la réinstauration éventuelle du visa obligatoire pour les ressortissants belges se rendant aux Etats-Unis" (n° 5594)

- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'intention éventuelle des Etats-Unis de réinstaurer l'obligation de visa pour les ressortissants belges" (n° 5608)

03.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is al bijna twee maanden oud. Door uw vele afwezigheden kan ze nu pas aan bod komen.

Ik wens nog eens te peilen naar de stand van zaken met betrekking tot de beslissing die de Amerikaanse regering eind oktober aankondigde, namelijk dat zij het statuut zou herzien dat bepaalt dat Belgische burgers zonder inreisvisum naar de Verenigde Staten kunnen reizen. Deze beslissing werd enkele weken na de dramatische gebeurtenissen van 11 september aangekondigd.

Men kon zich niet van de indruk ontdoen dat deze beslissing van de VS rechtstreeks daarmee te maken had. Terzake kan ook worden gewezen op een aantal factoren dat de houding van de Amerikanen kan hebben beïnvloed. Zo was er aanvankelijk de aarzelende solidariteit die België betoonde met de antiterreurcoalitie. Er was de slechte communicatie tussen de Belgische en de Amerikaanse gerechtelijke diensten bij de uitwisseling van juridische informatie in verband met mogelijke terreuraanslagen en mogelijke verdachten van terreur. Er is de algemene, losse manier waarop hier in België wordt omgesprongen met een aantal zaken. Ik wijs terzake op de regularisaties, de snel-Belgwet en de soepele manier waarop paspoorten worden uitgereikt. Wat dit laatste betreft, kan men wijzen op het feit dat de moordenaars van Massoud met een Belgisch paspoort reisden. Er waren ook de verklaringen van de Afghaanse zaakgelastigde in Parijs die zei dat vele, zogenaamde Afghaanse asielzoekers in België in feite Pakistanen waren met Taliban-sympathieën. Al deze elementen maakten dat België in zekere zin een risicoland was geworden voor de Amerikanen. Het was voor hen dan ook logisch dat zij vragen stelden bij het handhaven van het statuut waardoor Belgen zonder inreisvisum naar de Verenigde Staten kunnen reizen.

Mijnheer de minister, twee maanden later zou ik u willen vragen hoe de situatie momenteel is. Is het onderzoek dat de Amerikanen aankondigden afgelopen? Zijn er uit dat onderzoek conclusies getrokken? Graag had ik hierover de nodige informatie gekregen.

03.02 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal het in mijn vraag niet hebben over het veiligheidsrisico. Ik wil mijn vraag wel stellen omdat minister Duquesne mij heeft doorverwezen naar zijn collega van Buitenlandse Zaken.

Op 28 november heb ik de volgende vragen gesteld aan minister Duquesne. Klopt het dat de Amerikaanse overheden overwegen om opnieuw een visumplicht in te voeren? Klopt het dat een Amerikaanse delegatie in de komende dagen de bevoegde administraties in België

03.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): A la suite des événements du 11 septembre, les Etats-Unis ont décidé, à la fin du mois d'octobre, d'examiner en détail avec notre pays un certain nombre de problèmes en matière de sécurité. Je me réfère en l'occurrence aux régularisations, à la loi de naturalisation rapide et à la facilité avec laquelle des passeports sont délivrés dans notre pays. Une fois encore, je demande au ministre de faire la lumière sur la tournure humiliante que prennent les événements. Le visa obligatoire a-t-il été réinstauré pour les ressortissants belges? En raison d'un manque de solidarité et de communication après les événements du 11 septembre, notre pays a mauvaise réputation aux Etats-Unis.

03.02 Pieter De Crem (CD&V): Le 28 novembre, j'avais déjà posé cette question au ministre Duquesne qui m'avait renvoyé au ministre des Affaires étrangères. A peine deux jours plus tard, une délégation américaine arrivait en Belgique afin de recueillir des informations auprès de différents

zal bezoeken?

Het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken luidde als volgt, ik citeer: "U bent misschien in contact getreden met de heer Bush maar ik denk dat u er beter aan doet uw licht op te steken bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken."

Eigenlijk was de Franse vertaling "que vous devriez consulter le ministre des Affaires étrangères pour connaître les éventuelles intentions". Ik lees het citaat verder in het Nederlands: "van een Amerikaanse dienst om naar België te komen. Wat er ook van zij, men begeeft zich niet naar de Dienst Vreemdelingenzaken zonder dat ik daarvan op de hoogte word gebracht".

En dan, amper 36 uur later en na de vraagstelling aan de minister van Binnenlandse Zaken, strijkt een Amerikaanse delegatie op het grondgebied neer. Zij is samengesteld uit leden van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, van de Immigratiedienst en van een aantal veiligheidsdiensten. Zij strijken effectief neer op de diensten van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op maandag zijn ze bij u, mijnheer de minister. Zij laten zich inlichten door mensen op het grondgebied; op woensdag bezoeken zij de diensten die bevoegd zijn voor de uitreiking van internationale paspoorten en de consulaire divisies van diverse landen. Zij bezoeken ook de firma die de paspoorten levert. Ze bezoeken Zaventem, waar zij ook contact hebben met de bevoegde diensten. Zij bezoeken tevens de zeehaven van Oostende. Vervolgens zijn er een aantal vergaderingen. Op hetzelfde moment strijkt ook Colin Powell neer op het grondgebied, maar zijn bezoek had met iets anders te maken.

Naar aanleiding van dat bezoek werden aanbevelingen geformuleerd, waarbij ons eigenlijk een grote laksheid wordt verweten. De delegatie heeft wel een zekere vorm van medewerking ervaren, maar eigenlijk moeten alle huidige controles aan binnen-, buiten- en Schengengrenzen en de uitreiking van documenten volgens haar worden verbeterd.

Er zijn aanbevelingen gedaan en ik denk dat een aantal zaken moet verbeteren. Wij hebben nu nog net de mogelijkheid om naar de Verenigde Staten te reizen als Belgische ingezetene zonder een visum, maar tegen april moet er een bijzonder grondige evaluatie gebeuren of de maatregelen worden herbekeken.

Mijn vraag is dan of u de aanbevelingen van de Amerikaanse diensten zult volgen. Wat moet er worden verbeterd? Waar liggen de oorzaken? Hebt u hierover contact gehad met de minister van Binnenlandse Zaken die mij op heel diligente wijze naar u heeft verwezen?

03.03 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, ik kan bevestigen dat de Verenigde Staten inderdaad een review uitvoeren met betrekking tot het Visa Waiver Program betreffende de visumvrije binnenkomst van onderdanen van de in het programma opgenomen landen. Een dergelijke evaluatie heeft in de loop der jaren geregeld plaatsgevonden. Het is niet alleen voorbarig, maar zelfs onmogelijk conclusies te trekken uit een evaluatie die nog moet gebeuren.

Mijn departement werd in kennis gesteld van de geplande

services. Cette visite leur a permis de conclure que notre politique était trop laxiste et qu'elle devait faire l'objet d'une évaluation afin d'y apporter des améliorations, pour le mois d'avril 2002 au plus tard.

Le ministre suit-il ces recommandations? Coopère-t-il avec le ministre Duquesne dans ce cadre? A quelles améliorations pouvons-nous nous attendre?

03.03 **Louis Michel**, ministre: Comme ils l'ont déjà fait à plusieurs reprises au cours des dernières années, les Etats-Unis réévaluent actuellement leur politique en matière de visas. Il est trop tôt pour tirer des conclusions d'une évaluation qui doit encore avoir lieu. Les autorités

Amerikaanse zending, maar ontving geen tekst met de verschillende vragen die het voorwerp van het onderzoek zullen uitmaken. De Verenigde Staten werden alleszins op de hoogte gebracht van de steeds strengere veiligheidsmaatregelen die België de voorbije jaren heeft genomen. België beantwoordt aan de normen die worden vooropgesteld door de internationale organisatie voor de burgerluchtvaart. De zeer beveiligde, hoogtechnologische paspoorten die sinds 2001 in ons land worden uitgereikt, worden ook door de Verenigde Staten als dusdanig erkend.

américaines ont informé mon département du fait qu'ils menaient une enquête, sans toutefois apporter d'autres précisions. Les Etats-Unis ont quant à eux été informés du fait que la Belgique n'a cessé de renforcer ses mesures de sécurité au cours des dernières années. Notre pays satisfait aux normes de l'Organisation internationale de l'Aviation civile. En outre, les Etats-Unis reconnaissent nos nouveaux passeports, fabriqués à l'aide de technologies de pointe.

03.04 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de minister, de delegatie heeft intussen meer dan een maand geleden België verlaten. Zij heeft een aantal aanbevelingen gedaan die niet mis te verstaan zijn. Men heeft ons engagement gevraagd om een aantal zaken te verbeteren. Daarvan bent u zeker op de hoogte. Graag vernam ik welke specifieke maatregelen moeten worden genomen om te vermijden dat alsnog de visumplicht wordt ingevoerd. Het zou immers een slechte zaak zijn voor het imago van ons land en een bevestiging dat ons land een veiligheidsrisico vormt. Eigenlijk maakt u het zich gemakkelijk.

03.04 Pieter De Crem (CD&V): Cela fait à présent un mois que la délégation a quitté notre pays. Elle a demandé que nous nous engagions à apporter un certain nombre d'améliorations. Quelles mesures réclame-t-elle pour que puisse être évitée la réinstauration de l'obligation de visa? Le ministre veut s'en tirer à trop bon compte.

03.05 Minister Louis Michel: Neen, mijnheer De Crem, dat engagement werd gegeven. Waarover gaat het eigenlijk?

03.06 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de minister, dat is nu net de vraag. U hebt er mooi rondgeschaatst.

03.07 Minister Louis Michel: Ik schaats er niet rond. Waarom zou ik dat doen?

03.08 Pieter De Crem (CD&V): Ik heb het over ijschaatsen, mijnheer de minister, le patinage.

03.09 Louis Michel, ministre: Cela, je ne sais effectivement pas faire!

03.10 Pieter De Crem (CD&V): Un tête-à-queue dans la neige?

03.11 Minister Louis Michel: Het probleem duikt op bij de afgifte van paspoorten in onze diplomatieke posten, waar het oude systeem nog steeds van kracht is. Wij hebben twee mogelijkheden. Ofwel plaatsen we in die posten een infrastructuur die beveiligde paspoorten kan afgeven, zoals in België. Dat kost veel geld, maar het wordt bestudeerd. Ofwel wordt het rechtstreeks vanuit België gedaan.

03.11 Louis Michel, ministre: Cet engagement a été donné. Nos postes diplomatiques appliquent encore l'ancien système de délivrance de passeports. Soit ces postes sont dotés d'une nouvelle infrastructure, soit nous nous chargeons de cette tâche ici en Belgique.

Le délai de délivrance des passeports est alors beaucoup plus long puisqu'ils passent par la valise diplomatique. Ce qui signifie qu'un passeport délivré par un poste diplomatique nécessite des semaines. A une certaine époque, qui ne me concerne pas mais dont je prends

De termijn is veel langer, en ik heb dus om beveiliging gevraagd. Dat kost veel geld. De paspoorten zullen in België aangemaakt en

la responsabilité parce que je n'ai pas modifié le système, j'avais demandé de pouvoir sécuriser tous les postes, om alle posten veilig te stellen.

Le coût est évidemment énorme car chaque poste doit être équipé d'un appareillage technologique très onéreux. Les passeports seront délivrés en passant par la Belgique. Nous allons les réaliser dans notre pays et les renvoyer ensuite par la valise diplomatique. Ce circuit sera évidemment beaucoup plus long et le service à la population par conséquent considérablement ralenti, tant que nous ne pourrions pas équiper tous ces postes avec le matériel adéquat. De ce point de vue, toutes les garanties ont été données aux Etats-Unis.

Encore une chose: la litanie d'arguments justifiant la position américaine qui ont été développés par M. Tastenhoye, c'est tout et n'importe quoi. Vous aurez d'ailleurs compris que mon silence par rapport à cela ne signifie pas que je partage son point de vue.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "het opnemen van het recht op gewetensbezwaren in het EVRM" (nr. 5599)

04 Question de M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "l'insertion du droit à l'objection de conscience dans la CEDH" (n° 5599)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

04.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de uitbouw van een Europees veiligheids- en defensiebeleid is voor ons een belangrijke aangelegenheid. Wij wensen vooral dat het redelijk snel gebeurt. Wij stellen daarbij toch enkele problemen. Eén van die problemen is de zeer uiteenlopende rechtsposities inzake dienstplicht en het recht op gewetensbezwaren wanneer wij kijken naar de verschillende lidstaten van de Europese Unie. De Raad van Europa heeft daar onlangs een resolutie over goedgekeurd waarin staat dat het recht op gewetensbezwaren dient te worden erkend en best zou worden opgenomen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Mijnheer de minister, mijn vraag is tweevoudig. Eén: kan de Belgische regering de oproep om dit op te nemen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens mee ondersteunen? Twee: op welke wijze zullen wij bij de verdere ondersteuning en de uitbouw van het Europees veiligheids- en defensiebeleid rekening houden met de uiteenlopende situatie inzake dienstplicht in de verschillende Europese landen? In sommige landen is de dienstplicht immers nog van kracht, in andere niet meer. Zal de Belgische regering inzake gewetensbezwaren ook pleiten voor de uniformisering van het beleid in de verschillende lidstaten? Wanneer men met heel uiteenlopende statuten werkt, duiken er moeilijkheden op wanneer men militairen op bepaalde plaatsen moet inzetten en men rekening moet houden met gewetensbezwaarden. Het is wenselijk dat dit soort zaken goed op mekaar wordt afgestemd.

04.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, collega's, het verslag van de heer Marti, lid van de parlementaire assemblee van de

met de diplomatieke post verstuurd worden. De Verenigde Staten hebben wat dat betreft de nodige garanties gekregen. De heer Tastenhoye kan natuurlijk om het even wat uitkramen - ik laat zijn uitspraken geheel voor zijn rekening. Het feit dat ik niet op al zijn uitlatingen reageer wil daarom nog niet zeggen dat ik ze goedkeur.

04.01 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Le Conseil de l'Europe a approuvé une résolution relative au droit à l'objection de conscience face au service militaire. Le Conseil recommande l'insertion de ce droit dans la Convention européenne des droits de l'homme.

La Belgique appuie-t-elle cet appel? Comment est-il tenu compte du fait que la situation en matière d'objection de conscience et de service militaire diffère d'un pays à l'autre de l'UE? Le gouvernement belge plaidera-t-il pour une uniformisation de ces situations?

04.02 Louis Michel, ministre: Le Comité composé de 43

Raad van Europa, evenals de aanbeveling aangenomen door dezelfde assemblee in mei 2001 over de uitoefening van het recht op gewetensbezwaren ten overstaan van de militaire dienstplicht in de lidstaten van de Raad van Europa, maken momenteel het onderzoek uit van het comité van de 43 afgevaardigden van de ministers in Straatsburg. Een antwoord op deze aanbeveling wordt verwacht in het voorjaar van 2002. Het uitoefenen van het recht op gewetensbezwaren is een permanente bezorgdheid van de Raad van Europa. Het verslag Marti zal het onderzoek binnen de lidstaten voeden, niet alleen bij de enkele lidstaten die het recht op gewetensbezwaren nog niet hebben erkend, maar eveneens bij de lidstaten die dit recht wel erkennen. Daar kan men nagaan op welke manier dit recht wordt toegepast.

Zonder te willen vooruitlopen op het debat dat plaats zal vinden in Straatsburg, biedt de jurisprudentie van het Europees Hof voor de rechten van de mens, die over deze materie zeer uitgebreid is, een belangrijke bescherming voor gewetensbezwaarden. Het nut van een bijkomend protocol bij de Europese conventie voor de rechten van de mens moet worden beoordeeld in het licht van deze bescherming. Het gemeenschappelijk Europees veiligheidsbeleid is een beleid van 15 soevereine staten met als doel de militaire en civiele capaciteit op te bouwen om aan crisisbeheer te doen en aldus bij te dragen tot de vrede en de stabiliteit in de wereld. Dit beleid doet geen afbreuk aan de nationale wetgeving inzake militaire dienstplicht.

représentants des ministres se penche à Strasbourg sur la recommandation de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe relative à l'exercice du droit à l'objection de conscience. La réponse du Comité est attendue pour le printemps 2002. La jurisprudence de la Cour européenne des Droits de l'Homme offre déjà une protection considérable aux objecteurs de conscience. C'est dans le cadre de cette protection existante qu'il convient d'examiner la question d'un protocole additionnel à la CEDH. La politique européenne en matière de sécurité ne porte pas atteinte à la législation nationale relative au service militaire.

04.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik heb daar geen commentaar op. Het antwoord is zeer duidelijk.

04.04 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb aandachtig naar de discussie geluisterd. Ik ga niet vooruitlopen op de discussie die we wellicht nog in de Conferentie van voorzitters zullen voeren. Ik wil er wel op wijzen dat de normale werking van deze commissie de afgelopen maanden wat vertraging heeft opgelopen, wat er misschien toe heeft bijgedragen dat bepaalde interpellaties zijn samengekomen, overigens zonder dat daarom hetzelfde onderwerp meer dan een keer aan bod hoefde te komen. Ik ben het wat dat laatste betreft met u eens. Ik wil wel nakijken of het probleem niet door de abnormale werking van deze commissie de afgelopen maanden werd veroorzaakt.

04.05 De voorzitter: Mijnheer Annemans, u bent niet gewoon in deze commissie te zetelen. Overigens, weinigen van uw fractieleden zijn dat gewoon.

04.06 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, meestal komt ook de voorzitter niet, of komt de minister niet.

04.07 De voorzitter: Mijnheer Van den Eynde, ik heb u het woord niet gegeven.

Mijnheer Annemans, op onze agenda staan nog vijf vragen. Na deze vergadering is er geen enkele interpellatie meer gepland. Wel moeten nog een viertal wetsvoorstellen worden behandeld. U vergist zich dus wanneer u zegt dat deze commissie een achterstand heeft opgelopen. Er is geen achterstand. Alle onderwerpen die behandeld moesten worden, zijn ook behandeld. Ik wil de minister trouwens

feliciteren omdat hij er ondanks zijn drukke werkzaamheden de voorbije maanden in geslaagd is op zeer regelmatige tijden in deze commissie aanwezig te zijn.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de ondertekening door de Belgische regering van de Conventie van de Raad van Europa ter bescherming van de nationale minderheden" (nr. 886)

- de heer Bart Laeremans tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de gevolgen van de ondertekening van het zogenaamde kaderverdrag met betrekking tot de nationale minderheden" (nr. 1062)

05 **Interpellations jointes de**

- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la signature par le gouvernement belge de la Convention du Conseil de l'Europe pour la protection des minorités internationales" (n° 886)

- M. Bart Laeremans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les conséquences de la signature de la convention-cadre pour la protection des minorités nationales" (n° 1062)

05.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, misschien wordt er inzake mijn interpellatie een record gebroken, al gaat het niet om een fraai record en gebeurt het geheel buiten mijn wil. Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend op 16 augustus 2001. In oktober 2001 werd mijn interpellatie naar deze commissie verwezen.

05.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): J'ai déposé une demande d'interpellation le 16 août 2001.

05.02 **De voorzitter:** Mijnheer Tastenhoye, u hebt zelf gevraagd dat uw interpellatie zou worden uitgesteld.

05.02 **Le président:** Vous avez demandé vous-même le report de cette interpellation!

05.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik ben nog niet uitgesproken. Ik heb één keer om uitstel gevraagd. Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend op 16 augustus 2001. Begin oktober werd mijn interpellatie verwezen naar deze commissie. Ze werd geagendeerd in november, maar toen kon de minister niet aanwezig zijn. Omdat ik bovendien ziek was, heb ik om uitstel gevraagd. Nu is het pas de tweede keer dat mijn interpellatie geagendeerd is, vijf maand nadat ik ze heb ingediend. Zo zit de zaak in mekaar, en niet anders.

05.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mon interpellation a été portée à l'ordre du jour début octobre. Début novembre, elle a été différée à ma demande et elle vient seulement d'être réinscrite à l'ordre du jour, cinq mois après avoir été déposée. Dans quelles circonstances, selon quelles modalités et à quelles conditions le gouvernement belge a-t-il signé la Convention du Conseil de l'Europe pour la protection des minorités nationales?

De vragen die ik in augustus 2001 aan de minister wilde stellen, zijn nog altijd even actueel. Daarom herhaal ik ze hier.

Mijnheer de minister, ten eerste, in welke omstandigheden, op welke wijze en onder welke voorwaarden heeft de Belgische regering de Conventie van de Raad van Europa ter bescherming van de nationale minderheden ondertekend?

Ten tweede, welke internationale juridische gevolgen heeft de ondertekening op onder meer de Belgische wettelijke en grondwettelijke bepalingen?

Ten derde, wat waren de standpunten van de diverse deelstaten?

Ten vierde, hoe kon u de Conventie ondertekenen terwijl de Brusselse regering bij monde van minister Jos Chabert verklaarde dat

Quelles sont les conséquences juridiques de cette signature sur le plan international, notamment en ce qui concerne les dispositions légales et constitutionnelles belges?

Quelles positions les différentes entités fédérées ont-elles adoptées?

er geen akkoord bestond binnen de Brusselse regering?

Er zou zelfs sprake zijn van schijnvervalsing van de notulen van de Brusselse Ministerraad, waar de beslissing tot instemming met de conventie zou zijn genomen. Dat waren mijn vier vragen, die ik reeds in augustus heb gesteld.

Ik wijs erop dat in de hele kwestie van het zogenaamde minderhedenverdrag eigenlijk een vuil en hypocriet spelletje is en wordt gespeeld, dat bovendien zo gevaarlijk is dat het kan ontploffen in het gelaat van wie ermee bezig is. Ik verklaar me nader.

De Vlaamse regering heeft de ondertekening van de Conventie altijd tegengehouden, omdat er volgens haar geen nationale minderheden in België zijn, behalve de Duitstaligen die in Wallonië wonen. De Vlaamse regering wilde de conventie wel ondertekenen, maar enkel op voorwaarde dat de bepaling dat er geen minderheden in België zijn, aan het verdrag werd toegevoegd. Hiermee was de gehele zaak voor lange tijd geblokkeerd, tot grote ergernis van de Franstaligen die in die Conventie het paard van Troje zagen om de francophonie in Vlaanderen nieuw leven in te blazen.

Dat bleef zo tot er een bijzondere parlementaire meerderheid moest worden gevonden voor de omzetting van de Lambermont- en Lombard-akkoorden in wetten. Toen de onderhandelingen aan de gang waren, meldde ik aan mijn fractie dat ik had vernomen dat het minderhedenverdrag wel eens het lokmiddel kon zijn om de PSC over de brug te krijgen. Vervolgens stelde mijn fractieleider Gerolf Annemans hierover een vraag aan eerste minister Verhofstadt in plenaire vergadering. Verhofstadt ontkende het gerucht, maar ondertussen weten we wat het woord van de eerste minister waard is.

Enkele weken later bleek dat wij het bij het rechte eind hadden. PSC-voorzitter Joëlle Milquet onderhandelde tijdens een nachtelijk beraad met de regeringstop over de modaliteiten om de Conventie door de regering, met de instemming van de deelstaten, ook van Vlaanderen – met inbegrip van de VU-ministers – te doen goedkeuren. De Vlaamse regering liet wel toevoegen dat de wettelijke en grondwettelijke bepalingen op taalgebied moesten worden gerespecteerd en dat de interministeriële conferentie voor Buitenlandse Betrekkingen zou moeten uitmaken wat er onder het begrip “nationale minderheid” diende te worden verstaan.

Het protest van Jos Chabert, Brussels minister, werd genegeerd. Volgens een Belga-bericht van 2 juli 2001 schreef hij namelijk een brief aan minister Michel, om erop te wijzen dat hij in de Brusselse regering niet met de goedkeuring van de conventie had ingestemd en dat de notulen van de Ministerraad waren vervalst. Ik heb trouwens een schriftelijke vraag tot minister van Justitie Marc Verwilghen gericht in verband met een eventueel gerechtelijk onderzoek naar de omstandigheden van die schijnvervalsing in de Brusselse regering.

Stiekem, in volle vakantie, op 31 juli 2001, ondertekende minister Michel toch het minderhedenverdrag. Het was duidelijk dat er aan de PSC en ook aan het FDF – de heer Clerfayt trok immers een resolutie in om aan te dringen op spoed –, garanties waren gegeven dat de invulling van het begrip “nationale minderheid” snel zou gebeuren, naar verluidt binnen de zes maanden na de goedkeuring van

Comment le ministre a-t-il pu signer la Convention alors qu'aux dires de M. Jos Chabert, la Région de Bruxelles Capitale n'avait pas donné son accord?

Le gouvernement flamand n'était disposé à signer cette convention que s'il était constaté qu'il n'existait pas de minorités nationales en Flandre. Cette attitude a empêché la signature de la convention jusqu'aux accords du Lambermont qui fait entrevoir aux francophones la possibilité de tout de même faire approuver cette convention-cadre sur la protection des minorités nationales.

Le 31 juillet 2001, le ministre a quasiment signé la convention à la sauvette. Le PSC et le FDF semblent avoir obtenu des garanties concernant la définition de la notion de minorité nationale. Cette définition devrait être formulée au plus tard six mois après l'adoption des accords du Lambermont, c'est-à-dire avant le 15 janvier 2002. Comme ce n'est pas encore chose faite, le PSC et le FDF menacent de mettre des bâtons dans les roues du gouvernement.

Tous les équilibres fédéraux sont remis en question. Si la ratification de la convention-cadre sur la protection des minorités nationales devait nous ramener 170 années en arrière dans le domaine de la législation linguistique, nous assisterions aux prémices de la scission de la Belgique.

Lambermont.

Zover staan we nu. Mijn interpellatie komt, al is het onderwerp reeds vijf maanden oud, toch nog op een goed ogenblik. Eergisteren, maandag 7 januari 2002, wond het PSC-partijbureau zich immers behoorlijk op over het feit dat er nog niets definitief was beslist over de ratificatie van de kaderconventie. De PSC herinnerde eraan dat uiterlijk midden januari de term “nationale minderheden” gedefinieerd zou worden. Net zoals de PSC dreigde het FDF er vorige maandag mee om op de valreep beroep aan te tekenen bij het Arbitragehof tegen de overheveling van de bevoegdheden inzake de gemeente- en provinciewet, als ze binnen enkele dagen hun zin niet krijgen.

Ook het FDF, mijnheer de minister, als deel van uw PRL FDF MCC-formatie, dreigt ermee de regering stokken in de wielen te steken door op de valreep nog naar het Arbitragehof te stappen. Hierdoor wordt de druk nogmaals verhoogd om alsnog versneld tot ratificatie over te gaan.

Tot slot wil ik er dit, als persoonlijke bedenking, nog aan toevoegen. Terwijl dit spelletje wordt gespeeld, mag men niet vergeten dat het federale evenwicht van dit land op de helling komt te staan en dat men, in dit opzicht, met vuur aan het spelen is. Indien de ratificatie van het minderhedenverdrag ertoe leidt dat we 170 jaar teruggaan in de tijd en dat alle taalregelingen en taalwetten op de helling worden gezet, dan moet men goed weten dat men bezig is met de voorbereiding van het einde van België. Ik heb het ooit omschreven als de Belgische paradox: de Franstaligen, financieel en economisch afhankelijk van Vlaanderen, houden er niet mee op de Vlamingen te pesten en te tergen op hun eigen grondgebied, terwijl de Vlamingen – die België beter zouden verlaten – hun best doen om de bestaande regelingen te blijven verdedigen.

Wij zullen ons tot het uiterste blijven verzetten tegen de ratificatie van dit minderhedenverdrag. Indien we deze veldslag toch verliezen, dan verzeker ik u, mijnheer de minister, dat het begin van het dan onafwendbaar geworden separatisme is ingeluid.

05.04 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb mij bij de interpellatie van de heer Tastenhoye aangesloten omwille van de recente ontwikkelingen. De oorspronkelijke interpellatie is 5 maanden geleden ingediend en ik heb, in perfecte verstandhouding met mijn collega, dit verzoek nog ingediend. Hiermee wou ik specifiek de nadruk leggen op Vlaams-Brabant en op hetgeen bij ons gebeurt. Een deel van uw partij, het FDF, verspreidt in Vlaanderen agressieve pamfletten met zeer extremistisch taalgebruik. Ik heb hier zo een pamflet bij me, mijnheer de minister, dat bol staat van anti-Vlaamse uitspraken. Ik zal mij beperken tot enkele sterke uitspraken uit het hoofdartikel. De heer Maingain verklaart in dit pamflet – verspreid over tienduizenden Vlaamse brievenbussen – dat Vlaanderen ermee moet ophouden om Brussel voor te stellen als haar eigen hoofdstad. Dit is gewoon onvoorstelbaar, mijnheer de minister. Dit komt neer op het buitenkegelen van de Vlaamse regering, de Vlaamse administratie en het Vlaams Parlement uit zijn eigen hoofdstad. Dit is niet enkel de negatie van alle institutionele hervormingen tot vandaag, het is ook de beste illustratie van wat de rabiante francofonie voor de Vlamingen in gedachten heeft. Als er een bevolkingsgroep is die nog steeds niet

05.04 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Le FDF diffuse des tracts qui procèdent d'un fanatisme francophone exacerbé et qui semblent vouloir chasser le Parlement flamand et les institutions flamandes de ce qui est pourtant la capitale des Flamands. Les francophones sont, par définition, l'exemple d'un groupe de population qui n'a toujours pas compris ce que signifie respecter une minorité parlant une autre langue. J'en veux pour preuve leur attitude par rapport à Bruxelles.

La manière dont Mme Lili Nabholz-Haidegger a été présentée, ou plutôt récupérée, par le FDF

verstaan heeft wat het betekent om respect te hebben voor minderheden, dan zijn het wel de Franstaligen. Sinds het ontstaan van België hebben zij continu geprobeerd om de autochtone Nederlandstalige bevolkinggroepen langs de taalgrens en in Brussel te verdrukken en te verhinderen zich verder in het Nederlands te ontplooiën. Merkwaardig aan dit pamflet is ook de wijze waarop mevrouw Haidegger wordt voorgesteld. Ze lijkt bijna op dezelfde manier afgebeeld als de kopstukken van het FDF. Er vallen haar allerlei lofbetuigingen ten deel en ze wordt ei zo na voorgesteld als een liberaal parlamentslid van uw partij en van uw fractie. Formeel is dit nog niet echt hetzelfde maar het komt er bijna op neer. In elk geval is het zeer belangrijk wat ze gedaan heeft en nog belangrijker wat ze gaat zeggen, door de nieuwe dimensie die de ondertekening van het minderhedenverdrag hieraan geeft.

Het ruikt hier uren in de wind naar een complot, mijnheer de minister, tussen het FDF-PRL en de dame die geacht wordt om op dezelfde golfengte te staan. Blijkbaar weten FDF en PRL veel meer over hetgeen zij binnenkort zal uitbrengen.

Wat kan de vice-eerste minister ons meedelen over dat verslag? Wanneer wordt het voorgesteld? Wanneer zullen wij op de hoogte worden gebracht?

Is de vice-eerste minister het ermee eens dat de ondertekening met zich meebrengt dat het kaderverdrag en de voorstellen van mevrouw Haidegger nu al moeten worden toegepast, zoals het FDF beweert? Dat is een zeer verregaande interpretatie, die juridisch totaal onjuist is. In dat geval is een ratificatie immers totaal overbodig. Welk juridisch onderscheid is er tussen de ondertekening enerzijds en de ratificatie anderzijds?

Het FDF houdt er een zeer ruime interpretatie van het kaderverdrag op na, die neerkomt op een massale uitbreiding van de faciliteiten. Eigenlijk vragen ze een totale tweetaligheid van Vlaanderen, zodat Vlamingen zich moeten aanpassen als de Franstaligen dat wensen. De kaderconventie is opgesteld met de toestand in Oost-Europa in het achterhoofd en wordt nu misbruikt door een zeer rabiaat segment van de francophonie. Wat is de interpretatie van de vice-eerste minister van het minderhedenverdrag? Is hij het eens met het FDF dat in extremistische bewoordingen stelt dat de faciliteiten in heel Vlaams-Brabant en zelfs in heel Vlaanderen moeten gelden?

05.05 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de eerste vraag ging over de voorwaarden waaronder de Belgische regering het verdrag heeft ondertekend. Op 31 juli 2001 heb ik op de zetel van de Raad van Europa het kaderverdrag inzake de bescherming van de nationale minderheden ondertekend. Bij die ondertekening werd volgend voorbehoud gemaakt: "Het Koninkrijk België verklaart dat de toepassing van het raamverdrag geen afbreuk doet aan de grondwettelijke bepalingen, garanties of beginselen en evenmin aan de wetgevende normen die op het ogenblik het taalgebruik regelen. Het Koninkrijk België verklaart dat het begrip nationale minderheid gedefinieerd zal worden door de interministeriële conferentie voor buitenlands beleid".

De tweede vraag had betrekking op de internationaal-rechtelijke gevolgen van de ondertekening, onder meer voor de Belgische

constitue un autre exemple choquant. Cela sent à plein nez le complot entre le FDF-PRL et l'intéressée. Il semble que votre parti en sache plus long que nous.

Quand le rapport de Mme Nabholz-Haidegger sera-t-il publié? Quand pourrons-nous en prendre connaissance? Quelle distinction le ministre établit-il sur le plan juridique entre la signature et la ratification de la convention-cadre? Il en résultera une extension énorme des facilités. La convention-cadre a été rédigée dans la foulée de l'élargissement de l'Union européenne à l'Europe de l'Est. Comment le ministre interprète-t-il la convention-cadre? Son interprétation est-elle aussi extrême que celle du FDF?

05.05 **Louis Michel**, ministre: Le 31 juillet, j'ai signé, au siège du Conseil de l'Europe, la Convention-cadre pour la protection des minorités nationales. A cet égard, la Belgique a formulé les réserves suivantes: d'une part, la notion de «minorité nationale» sera définie par la Conférence interministérielle de la politique étrangère et, d'autre part, la Convention-cadre s'applique sans préjudice des dispositions constitutionnelles et législatives régissant actuellement

wettelijke en grondwettelijke bepalingen. De inwerkingtreding van de conventie op nationaal en internationaal vlak hangt af van de overlegging van de akte van bekrachtiging bij het secretariaat van de Raad van Europa. De akte van bekrachtiging kan pas worden ingediend zodra aan de formele vereisten van het nationaal recht is voldaan, met andere woorden wanneer het federaal parlement en de parlementen van de verschillende deelstaten ermee hebben ingestemd. Artikel 18 van het verdrag van Wenen inzake het verdragrecht, dat België mee heeft ondertekend, bepaalt dat elke staat die een verdrag ondertekent, geen enkele maatregel mag nemen die afbreuk zou doen aan het voorwerp en de doelstelling van het verdrag voor de inwerkingtreding ervan.

De derde vraag had betrekking op de standpunten van de regeringen van de verschillende deelstaten. Die hebben mij gemachtigd het verdrag te ondertekenen. Zoals het door België geformuleerde voorbehoud voorschrijft, hebben de regeringen van de deelstaten hun akkoord verleend om de interministeriële conferentie voor buitenlands beleid op te dragen een definitie van het begrip "nationale minderheid" op te stellen. Tijdens de jongste vergadering van die conferentie werd de regeringen van de deelstaten gevraagd tegen 27 november 2001 de leden van de werkgroep die zich hierover zal buigen, aan te stellen.

De laatste vraag was hoe ik het verdrag kon ondertekenen hoewel er volgens minister Jos Chabert geen akkoord in de Brusselse regering kon worden bereikt en er zelfs sprake zou zijn van schriefvervalsing van de notulen van de Brusselse Ministerraad waarop werd beslist met de Conventie in te stemmen. De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft mij meegedeeld dat op de vergadering van 28 juli 2001 werd beslist mij voor de ondertekening van het kaderverdrag inzake de bescherming van de nationale minderheden te machtigen. Het is geenszins mijn taak mij te mengen in de bevoegdheden en de werking van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het is in ieder geval niet mijn taak mij te mengen in de bevoegdheden en de werking van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

05.06 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, u hebt op 2 juli 2001 toch een brief van de heer Chabert gekregen waarin hij u meedeelt dat hij in de Brusselse regering zijn akkoord niet heeft gegeven en dat de notulen terzake niet kloppen, dat zij achter zijn rug zijn aangepast. Dit is toch een duidelijk geval van schriefvervalsing.

05.07 Minister Louis Michel: Waarom zou ik de heer Chabert geloven? De heer Chabert is niet de minister-president van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

l'emploi des langues.

L'entrée en vigueur de la Convention est subordonnée au dépôt de l'instrument de ratification auprès du Secrétariat du Conseil de l'Europe. Ce dépôt ne sera possible que lorsque le Parlement fédéral et les Assemblées parlementaires des entités fédérées auront donné leur assentiment. L'article 18 de la Convention de Vienne prévoit que chaque Etat qui a signé un traité ne peut prendre aucune mesure qui porterait atteinte au sujet et au but du traité avant son entrée en vigueur.

Les gouvernements des entités fédérées m'ont mandaté pour la signature de la Convention. Ils ont marqué leur accord afin que la Conférence interministérielle de politique étrangère soit chargée de définir la notion de « minorité nationale ». Ils devaient désigner les membres du groupe de travail chargé de se pencher sur cette question pour le 27 novembre 2001.

La Région de Bruxelles-Capitale m'a conféré les pleins pouvoirs pour signer la Convention-cadre le 28 juin 2001. Par ailleurs, je ne souhaite pas m'immiscer dans les compétences et le fonctionnement du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

05.06 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le 2 juillet 2001, M. Chabert vous a écrit qu'il s'était opposé, au sein du gouvernement bruxellois, à la signature de la Convention-cadre. La notification du Conseil des ministres au cours duquel M. Chabert aurait marqué cette opposition a donc été falsifiée. Vous refusez de prendre ce courrier en considération.

05.07 Louis Michel, ministre: Je puis uniquement tenir compte de la notification officielle que j'ai reçue du ministre-président, M. de Donnéa. Je n'ai aucune raison de

croire M. Chabert.

05.08 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Hij is wel minister.

05.09 Minister Louis Michel: Het is nog altijd de heer de Donnea die mij op de hoogte brengt van wat in de Ministerraad gebeurt.

05.10 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): U negeert dus de brief van de heer Chabert. U houdt er dus geen rekening mee.

05.11 Minister Louis Michel: Ik negeer niets. Ik zeg alleen dat ik rekening houd met de notificatie van de Brusselse regering die mij door de heer de Donnea wordt verstrekt. U hebt niet het recht over vervalsing van de notulen te spreken.

05.12 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, dat zeg ik niet. Dat zegt de heer Chabert zelf.

05.13 Minister Louis Michel: Dan moet u de heer Chabert en de heer de Donnea ondervragen of hen een brief schrijven. Ik zal dus geen antwoord op deze vraag geven.

05.14 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Ik heb in ieder geval aan minister Verwilghen gevraagd hoe het zit met de zaak van de schriftvervalsing.

05.15 Minister Louis Michel: Wat over het complot van de PRL met die dame wordt gezegd, klopt helemaal niet. Ik heb die dame éénmaal ontmoet. U zou misschien verbaasd zijn over de inhoud van mijn gesprek met haar. U zal u daarover niet inlichten, maar er is geen sprake van een complot.

05.15 Louis Michel, ministre: Je m'inscris également en faux contre la théorie du complot.

Il s'agit là de présomptions insidieuses, comme c'est toujours le cas chez vous.

Er is dus geen sprake van een complot. Er is geen verband tussen deze dame en de PRL en ook niet met het FDF.

05.16 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, er werd hoe dan ook afgesproken dat er een definitie zou worden gegeven aan het begrip "nationale minderheid" en dat zulks zou gebeuren in de intergouvernementele conferentie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

05.16 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Il avait en tout cas été convenu qu'une définition des minorités nationales serait donnée par la Conférence interministérielle.

05.17 Minister Louis Michel: Inderdaad.

05.18 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Welnu, eergisteren kondigde de PSC aan dat er werd afgesproken dat dit zou gebeuren binnen een periode van zes maanden.

05.18 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Selon le PSC, il avait été promis que cela se ferait avant la mi-janvier 2002.

05.19 Minister Louis Michel: Ben ik soms de woordvoerder van de PSC?

05.20 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Neen, mijnheer de minister, dat bent u niet, maar u bent wel de voorzitter van de

intergouvernementele conferentie voor de Buitenlandse Betrekkingen, waardoor u wellicht het beste weet wat er werd afgesproken en welke engagementen terzake werden aangegaan.

05.21 Minister **Louis Michel**: Het aangegane engagement is zeer duidelijk, met name dat er een definitie moet worden gevonden voor het begrip "nationale minderheid". Te dien einde moet er uiteraard een akkoord worden bereikt tussen Franstaligen en Nederlandstaligen.

05.21 **Louis Michel**, ministre: L'engagement était que l'on se mette d'accord sur une définition. La discussion n'a pas encore débuté.

05.22 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Bedoelt u dat hierover tot op heden nog geen akkoord werd bereikt?

05.23 Minister **Louis Michel**: De discussie werd nog niet aangevat, omdat zulks moeilijk was tijdens de periode dat ons land het voorzitterschap van de Europese Unie waarnam.

Er werd wel reeds een werkgroep opgericht om de nodige juridische expertise terzake te verzamelen, maar er vonden nog geen onderhandelingen of discussies plaats.

05.24 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Er werd dus een werkgroep van deskundigen opgericht die een verslag zal opstellen?

05.24 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Vous avez donc constitué un groupe de travail qui va rédiger un rapport d'expert.

05.25 Minister **Louis Michel**: Ja.

05.26 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): En dat verslag is nog niet opgesteld?

05.27 Minister **Louis Michel**: Neen.

05.28 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Als ik u goed begrijp, zal de politieke discussie pas worden gevoerd na de indiening van het verslag.

05.29 Minister **Louis Michel**: Normaal gezien zal het inderdaad zo gebeuren.

Ik voeg er meteen aan toe dat ik niet bereid ben om aan de aangelegenheid een polemisch karakter te geven. Ik wens de materie rustig te behandelen en ik wil alle polemieken terzake vermijden.

Ik zal mijn best doen om een consensus te bereiken mochten er uiteenlopende standpunten zijn, maar meer kan ik niet beloven. Mocht ik de oplossing terzake kennen, dan zou het uiteraard gemakkelijk zijn, maar u weet zeer goed dat zulks niet het geval is. Daarom moeten er gesprekken worden gevoerd en ik kan u verzekeren dat er tot op heden nog geen enkele discussie ten gronde plaatsvond over de inhoud van het dossier.

Liefst kende ik de oplossing; dat zult u wel begrijpen. Overigens weet ik totaal niets over een nieuw rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger.

05.30 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Zij is een collega van de

05.29 **Louis Michel**, ministre: En effet. Nous ne pourrions entamer les discussions entre Flamands et Wallons que quand nous serons en possession de ce rapport. Je puis vous assurer qu'il n'y a encore eu aucune discussion sur le fond. Je n'ai pas connaissance du rapport de Mme Nabholz-Haidegger.

heer Clerfayt in de Raad van Europa.

05.31 Minister **Louis Michel**: Is dat misschien verboden?

05.32 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Neen, helemaal niet.

05.33 Minister **Louis Michel**: Het is intellectueel niet ernstig om die persoon derwijze voor te stellen. Volgens mij gaat het om een eerlijke dame.

05.34 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik stel vast dat u de juridische draagwijdte zoals voorgesteld door het FDF niet deelt, met name dat de ondertekening meteen inhoudt dat het kaderverdrag moet worden toegepast. Dat is een belangrijk punt.

Voorts, mijnheer de minister, geloof ik u wanneer u zegt dat u mevrouw Haidegger niet persoonlijk kent, maar de wijze waarop het FDF haar voorstelt, doet sterk vermoeden dat zij nauw verbonden zijn. Misschien zag u het uitgegeven foldertje niet, maar die dame wordt voorgesteld als een liberale, hardwerkende juriste die haar uiterste best deed om naar iedereen te luisteren, als een politiek bondgenoot als het ware. Bovendien is zij een goede bekende van de heer Clerfayt die het onderwerp voortdurend aankaart in de Raad van Europa.

Ik stel ook vast dat u niet de moed hebt om de extremistische interpretaties van het FDF over het minderhedenverdrag tegen te spreken. Het FDF meent dat Vlaanderen zijn instellingen uit Brussel zou moeten terugtrekken en Brussel niet meer als Vlaamse hoofdstad mag dienen.

05.35 Minister **Louis Michel**: Mijnheer Laeremans, ik heb op die vraag niet willen antwoorden omdat u dat op een polemische manier gebruikt, maar ik heb de voorbije jaren – zelfs toen ik in de oppositie partijvoorzitter was – zeer dikwijls over die kwestie gesproken. U kent mijn antwoord.

Je ne conteste pas et n'ai jamais contesté le droit de la Flandre de considérer Bruxelles comme sa capitale. Je n'ai jamais considéré cela comme étant anormal, au contraire.

Ik heb nooit gevraagd dat de Vlaamse instellingen die in Brussel, overigens volkomen wettelijk, gevestigd zijn, zich zouden terugtrekken. Ik heb mij nooit tegen dat recht verzet.

05.36 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Ik neem daar akte van, maar niettemin maakt u deel uit van dezelfde partij als de leden van het FDF die in een pamflet – nota bene verspreid in Vlaams-Brabant – verklaren "qu'ils cessent de présenter Bruxelles comme leur capitale". Hierdoor dekt u...

05.37 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, PRL FDF MCC

05.34 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Le ministre ne pense donc pas que la signature de la convention-cadre entraîne immédiatement son application?

Je crois que le ministre ne connaît pas personnellement Mme Nabholz-Haidegger. Or, dans le dépliant du FDF, elle est présentée comme une alliée politique de ce parti. Par ailleurs, elle entretient des relations avec M. Clerfayt.

Le ministre n'ose malheureusement pas critiquer l'interprétation extrémiste que le FDF donne de la convention pour la protection des minorités.

05.35 **Louis Michel**, ministre: J'ai effectivement refusé de répondre à cette question en raison du ton polémique sur lequel elle m'a été posée. Mais ces dernières années, j'y ai déjà répondu à plusieurs reprises. Et vous savez très bien ce que j'ai répondu.

Vlaanderen mag Brussel als zijn hoofdstad beschouwen. Ik heb dat nooit betwist omdat het mijns inziens zijn recht is.

Jamais je n'ai remis en cause les institutions flamandes légitimement établies à Bruxelles. Jamais je ne contesterai leurs droits.

05.36 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Vous collaborez cependant avec le FDF. Vous formez un seul et unique parti.

05.37 **Louis Michel**, ministre: Le

is nog geen partij, maar een federatie van verschillende partijen. Dat is belangrijk. Er zijn – en dat kan positief worden vertaald – meningsverschillen...

PRL et le FDF constituent une fédération, leurs opinions divergent sur certains points, mais on peut très bien s'en accommoder.

05.38 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): U houdt die partij wel financieel in leven!

05.39 Minister Louis Michel: ... en dat verklaart ook waarom er geen sprake is van één partij. Wij beheersen die meningverschillen en leven daarmee. Er waren bijvoorbeeld vroeger ook verschillen in de Volksunie.

05.40 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Daar schiet niet veel meer van over!

05.41 Minister Louis Michel: Ik bedoel dat niet op een ironische manier. De partijleden hebben daarmee leren leven gedurende een periode en ten slotte hebben ze voor een bepaalde oplossing gekozen. Ik denk niet dat de situatie in de federatie op dezelfde manier zal evolueren. Zelfs in een partij kunnen er meningsverschillen zijn. U weet daar weinig over, maar dat is de aard van de democratie! U kent dat niet, u weet daar niets van af.

05.41 Louis Michel, ministre: La VU connaît, elle aussi, ce phénomène. Le Vlaams Blok en est évidemment à l'abri, car les divergences de vues sont propres à la démocratie.

05.42 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat we daarmee kunnen eindigen, want de Volksunie is in feite een goed voorbeeld. Het zou beter zijn dat u, aangezien u op dergelijke vlakken fundamenteel van mening met het FDF verschilt, daar uw conclusies uittrekt. Nu dekt u die meningverschillen door een formatie te vormen en houdt u het FDF financieel in leven!

05.42 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Vous escamotez le problème.

05.43 Minister Louis Michel: Ik dek niets, ik ben alleen verantwoordelijk voor mijn eigen mening en niets anders!

05.43 Louis Michel, ministre: Je ne fais qu'exprimer mon opinion et c'est la seule que je défends.

05.44 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Dekken en denken is iets anders. U houdt het FDF financieel in leven en dekt extremistische en polemische praat van het FDF, polemische praat die u ons precies aanwrijft. Het is het FDF dat haat zaait en predikt.

05.44 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Le ministre assure pourtant la survie financière d'un parti extrémiste tel que le FDF.

05.45 Minister Louis Michel: U bent toch niet goed geplaatst om over extremisme te spreken.

05.46 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Wat het FDF zegt, dat is extremisme!

05.47 Minister Louis Michel: In het Frans zegt men: "ça c'est du culot!"

05.48 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Het is inderdaad onvergelijkbaar veel straffere kost die we hier van het FDF kunnen vernemen en u houdt die partij financieel in leven!

05.49 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, ik heb aandachtig naar uw antwoord geluisterd. Ik wens ietwat meer op de kern van de vraag in te gaan, die belangrijk is.

05.49 Geert Bourgeois (VU&ID): Si j'ai bien compris le ministre, il souhaite fonder la définition des

Ik heb genoteerd dat u het raamverdrag in Straatsburg hebt ondertekend en dat het volgens u pas van kracht wordt nadat de akte is neergelgd, dus nadat de parlementen van de deelstaten zich erover hebben uitgesproken. Er zijn twee knelpunten, die meteen in het akkoord dat u hebt gegeven, zijn vervat. Ten eerste mag er niet worden geraakt aan de bestaande evenwichten, aan de grondwettelijke en wettelijke bepalingen en de taalwetgeving en, ten tweede, moet er een definitie worden gegeven aan de term "nationale minderheid".

Op dat punt bent u naar mijn mening niet ingegaan. Ik vind het nochtans niet onbelangrijk om uit uw mond te vernemen wat uw mening is, ook al zegt u wel dat u daarover niet wil polemiseren en dat u wil uitgaan van de bestaande evenwichten. Tot het bewijs van het tegendeel neem ik aan dat u dat meent. De vraag is natuurlijk niet of Brussel al dan niet verder de hoofdstad is van Vlaanderen. Dat is niet aan de orde in het kader van het minderhedenverdrag.

Mijn specifieke vraag is de volgende. U hebt het verdrag getekend namens de federale regering. U bent de man die België wat dat betreft heeft vertegenwoordigd. De hamvraag is of er naar uw aanvoelen überhaupt minderheden in Vlaanderen zijn? Dat is wat ons beroert. Of is het zo dat in België alleen de Duitstaligen een historische minderheid zijn? Het probleem is dat het verdrag tot stand is gekomen ter bescherming van de "historische" minderheden in Midden- en Oost-Europa. Internationaal-rechtelijk kan het feit dat wij het verdrag mede onderschrijven, zijn betekenis hebben. U kunt echter van het minderhedenverdrag geen gebruikmaken om de taalevenwichten, de eentaligheid van Vlaanderen, de indeling in taalgebieden die in de Grondwet is ingeschreven, uit te hollen in de meest extensieve interpretatie die door heel wat francofonen wordt verdedigd. Daarbij wordt gesteld dat niet alleen in de rand, maar ook in het Vlaamse binnenland voortaan een vorm van faciliteiten moet worden geboden aan Franstaligen inzake onderwijs, justitie en cultuur.

Mijnheer de minister, het is heel belangrijk dat u uw standpunt toelicht.

05.50 Minister **Louis Michel**: Mijnheer Bourgeois, het is absoluut uitgesloten dat ik u mijn standpunt meedeel. U weet dat maar al te goed. Ik wacht op het resultaat van de experts. Ik geef grif toe dat mijn standpunt op dit ogenblik nog niet definitief vaststaat. Als jurist die deze materie beter kent dan ik zou u moeten weten dat dit een zeer ingewikkelde problematiek is. Ik heb nog geen definitief standpunt ingenomen. Ik kijk met belangstelling uit naar het resultaat van de experts. Ik hoop dat Vlamingen en Franstaligen uiteindelijk op dezelfde golflengte zullen zitten. Het resultaat van de experts is nog niet beschikbaar. Ik ben niet bevooroordeeld. Ik weet dat dit moeilijk te geloven is. Mocht ik op dit ogenblik verklaren dat er mijns inziens nationale minderheden bestaan, is het debat reeds gesloten!

05.51 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Neen. Dat is het standpunt van de federale regering!

minorités nationales sur les équilibres existants. Il a signé la Convention au nom des différents gouvernements belges. La question est de savoir si notre pays compte réellement des minorités nationales. La ratification de la Convention ne peut servir de prétexte à la remise en cause des équilibres linguistiques existants. Quel est le sentiment du ministre à ce propos?

05.50 **Louis Michel**, ministre: J'attends les conclusions des experts avant de donner mon avis. Je ne me suis pas encore forgé d'opinion définitive à propos de cette matière difficile. J'espère que Flamands et francophones pourront se retrouver sur la même longueur d'onde. Si je déclarais aujourd'hui qu'il y a des minorités nationales en Belgique, je bloquerais le débat. Dans le cas contraire, aussi. Je veux offrir au débat entre les Communautés une chance réelle d'aboutir.

05.52 Minister **Louis Michel**: Neen, dat is niet het standpunt van de federale regering. Laten we kalm blijven. Ik heb een verkoudheid.

05.53 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Bij het begin van dit nieuwe jaar wens ik u alvast een goede gezondheid toe.

05.54 Minister **Louis Michel**: Mijnheer Bourgeois, mocht ik meedelen dat er mijns inziens nationale minderheden bestaan, maak ik het debat en een consensus onmogelijk. Mocht ik stellen dat er geen nationale minderheden bestaan in ons land maak ik het debat en een eventuele consensus eveneens onmogelijk. Voor mij is het belangrijk dat er over deze problematiek een eerlijk debat kan worden gevoerd tussen de twee gemeenschappen. Laat ons de resultaten van de experts afwachten. We moeten als eerlijke mensen de resultaten van het onderzoek analyseren en uitmaken of een oplossing mogelijk is.

05.55 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wens te repliceren op het korte antwoord van de minister. Mijnheer de minister, wat uw uitspraak betreft dat u nog geen definitief standpunt hebt ingenomen, ben ik bereid u het voordeel van de twijfel te gunnen.

De federale regering zal echter een standpunt moeten innemen. Ik kan begrijpen dat u het advies van experts inwint. Een van de motto's van deze regering was dat de politiek in een aantal domeinen niet langer mag terugtreden. Men kan zoveel adviezen inwinnen als men maar wil; de politiek moet beslissingen nemen. Op het ogenblik dat de verschillende deelstaatautoriteiten over dit punt in confrontatie gaan zal de federale regering een standpunt moeten innemen. Voor de buitenwereld klinkt het een beetje bizar dat de regering nog geen standpunt zou hebben ingenomen. Het Verdrag is ondertekend. Men mag ervan uitgaan dat de federale regering een standpunt heeft ingenomen. Ik herhaal dat ik u het voordeel van de twijfel gun. In het kader van zijn controlerecht moet het Parlement op een bepaald ogenblik worden ingelicht over het standpunt van de federale regering. Ik hoop dat u zich daaraan zult houden en het standpunt zult meedelen.

05.55 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Le gouvernement fédéral devra toutefois prendre position. Dans certains dossiers, les responsables politiques doivent trancher, sans attendre éternellement les avis d'experts. La Convention a été signée et les observateurs attendent que le gouvernement prenne attitude. J'accorde le bénéfice du doute au ministre. J'attends cependant du gouvernement fédéral qu'il informe le Parlement de sa position dès qu'il l'aura arrêtée.

05.56 Minister **Louis Michel**: Ik reken op het Parlement.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Guido Tastenhoye, Bart Laeremans en Gerolf Annemans en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Guido Tastenhoye en Bart Laeremans en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, vraagt aan de regering dat er nooit tot de ratificatie van het Kaderverdrag ter bescherming van de nationale minderheden zou worden overgegaan, tenzij er aan het verdrag uitdrukkelijk wordt toegevoegd dat er in België geen nationale minderheden bestaan, tenzij de Duitstaligen die in Wallonië wonen."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Guido Tastenhoye, Bart Laeremans et Gerolf Annemans et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Guido Tastenhoye et Bart Laeremans et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, demande au gouvernement de ne jamais ratifier la Convention-cadre pour la protection des minorités nationales, s'il n'y est pas inséré une disposition stipulant qu'il n'existe pas de minorités nationales en Belgique, à l'exception des germanophones habitant en Wallonie."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Pierre Chevalier en Jacques Simonet en mevrouw Leen Laenens.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Pierre Chevalier et Jacques Simonet et Mme Leen Laenens.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

06 Interpellatie van de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "de krantenadvertentie van een automerk in samenwerking met de premier" (nr. 905)

06 Interpellation de M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la collaboration du premier ministre à une publicité qu'une marque de voiture à fait paraître dans la presse" (n° 905)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

06.01 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wil u en de collega's meteen een goede gezondheid en een gelukkig nieuwjaar wensen bij de start van het parlementair jaar.

Ik had al begrepen dat de premier niet bereid was gevonden om op mijn interpellatie te antwoorden. Ik prijs me wel erg gelukkig dat ik die interpellatie mag houden, want ik heb ze bij hoogdringendheid ingediend op 6 september 2001. Wij zijn nog maar vier maanden verder, en ik mag mijn interpellatie nu al houden! Gelukkig is de minister van Buitenlandse Zaken bereid om erop te antwoorden. De parlementaire democratie gaat er toch op vooruit.

De aanleiding voor mijn interpellatie was de advertentie van Audi waarbij in twee kwaliteitskranten, de Financieel Economische Tijd en L'Echo, een glunderende public relations-man te zien was naast een glunderende eerste minister. De oplage was beperkt maar de publicitaire weerslag was enorm, want die avond zat Audi in prime time in alle nieuwsberichten in het land. Voor Audi was die advertentie zeker geslaagd.

In alle bescheidenheid, voor mij was die advertentie het eerste tastbare, zichtbare resultaat van de publiek-private samenwerking die een van de prioriteiten is van deze regering. Tot dan toe had ik vruchteloos gezocht naar die publiek-private samenwerking op het federaal vlak. Met die advertentie werd daarvan meteen een staaltje geleverd. Audi promoot de eerste minister: "Voor zijn EU-voorzitterschap heeft België niets aan het toeval overgelaten." Op zijn beurt geeft de eerste minister een ruggensteuntje aan Audi: "Het kwaliteitsmerk, een merk voor VIP's, betrouwbaar, stijlvol".

Ik heb daar onmiddellijk op gereageerd. Er volgde namelijk geen publieke reactie. De eerste minister heeft die ochtend in een communiqué bijvoorbeeld niet laten weten dat die advertentie tegen zijn wil gepubliceerd was, dat hij er niets van wist, dat hij protesteert en eist dat Audi zich verontschuldigt. Ik heb daar ruchtbaarheid aan

06.01 Geert Bourgeois (VU&ID): Ma demande d'interpellation est restée si longtemps dans les tiroirs qu'elle n'est plus tout à fait d'actualité. Le 6 septembre 2001, paraissait dans le Financieel Economische Tijd une publicité de la marque Audi mettant en scène le premier ministre, M. Verhofstadt. Il s'agissait là d'une première en matière de collaboration entre les pouvoirs publics et le secteur privé. Le lendemain, au cours d'une émission d'informations, le porte-parole d'Audi déclarait que cette publicité avait été diffusée en concertation avec le premier ministre. Mais moins d'une heure plus tard, Audi apportait un démenti à ces propos après un appel téléphonique furieux du cabinet de M. Verhofstadt. Je considère qu'il s'agit là d'un exemple de mauvaise administration. Cette publicité est contraire à toute déontologie ministérielle. Le premier ministre lui-même a parlé de publicité inopportune, précisant qu'Audi était autorisée à mener une campagne publicitaire sur la base du fait qu'elle avait mis des véhicules à la disposition de la présidence belge, mais pas de

gegeven en mijn interpellatieverzoek ingediend.

Wat toen gebeurde, was bijzonder opmerkelijk. In het VRT-nieuws van die middag zei een verantwoordelijke van Audi dat die advertentie volledig conform de afspraken was geplaatst. Het was volgens hem zo overeengekomen: Audi stelde een honderdtal gepantserde Audi's en enkele kleinere auto's ter beschikking, waarvoor zij in ruil die publiciteit mocht voeren. Het weerbericht was echter nog maar net uitgezonden na dat VRT-journaal, of iemand van Audi zei in de ether al dat het om een misverstand ging. Audi mocht dat niet doen en de foto van de eerste minister niet gebruiken. Publiciteit maken mocht wel, maar de foto van de eerste minister mocht daarbij niet gebruikt worden. Ondertussen weten wij al dat die reactie er kwam na een woedende telefoon van de eerste minister die ook bij de media tussenbeide kwam. Uiteindelijk heeft Audi alles op zich genomen en zich verontschuldigd.

Met een ongedateerde brief van de voorzitter van de Kamer heb ik trouwens een brief gekregen van de groep D'leteren, gericht aan het kabinet van de heer Verhofstadt, waarin de groep zich verontschuldigd, maar waarin het principe niet op de helling wordt gezet. Audi laat wel degelijk aanvoelen dat zij het gegeven de leverancier te zijn voor het voorzitterschap van de Europese Unie publicitair mocht gebruiken.

Ikzelf geloof niet dat daarover geen afspraken gemaakt werden. Op zijn minst werd daarmee erg onzorgvuldig bestuur geëtaleerd. Die foto is niet zomaar een persfotootje maar een goed in scène gezette foto, waarbij de Audi's en het logo erg nadrukkelijk in beeld kwamen, exact afgedrukt op het moment dat die sleutels overhandigd worden. Die foto is dus niet toevallig getrokken op het moment dat de eerste minister langs die Audi's wandelt. Die Audi's staan trouwens uitgerekend in de Wetstraat geparkeerd. Symbolischer kan het niet.

Een merk als Audi is ook geen bollenwinkel. Als Audi eerst zegt dat de advertentie volgens de afspraak werd gepubliceerd, zich verslikt, en vijf minuten later zegt dat zij zich heeft vergist, dan heb ik mijn bedenkingen daarbij.

Ik denk trouwens dat één en ander past in de cultuur die zich etaleert, product placement heet men dat. In de Bond-films hebben we al gezien dat merken gepromoot werden. Daar zag men uitdrukkelijk reclame voor bepaalde koffers en auto's. Men ziet dat nu ook al in de literatuur. Er zijn auteurs die bevestigen dat zij in hun boeken bepaalde producten in beeld brengen. Wij zien dat uw goede collega Reynders met Pal Zileri in "Trends" naar buiten komt. Hij laat zich interviewen in dat weekblad en zegt welke zaak hij in Antwerpen bezoekt en welke kledij hij draagt. Hij stelt dat hij het zelf betaalt maar hij voelt geen gêne omdat hij zich laat kleden door een bepaald merk. We hebben ook de zaal Volvo-gate waarin minister Vogels nog wat verder ging. Zij maakte letterlijk publiciteit. Verder hebben we ook het sandwichman-gegeven van premier Verhofstadt. Voor hem houdt dit een groot potentieel in en voor Audi is de zaak heel goed gelukt. Ik ken het antwoord van de premier. Hij stelde dat dit niet mocht. Ik heb hier echter ook de brief van D'leteren van 6 september die de voorzitter van de Kamer mij bezorgd heeft. Ik heb hem slechts op 10 oktober ontvangen, samen met een overigens niet gedateerde brief van de voorzitter. Ik lees dit even voor: "Monsieur le premier ministre,

cette manière. La société D'leteren a envoyé une lettre d'excuses officielle dont le président de la Chambre m'a fait parvenir une copie.

A mes yeux, ce dossier pose un problème d'ordre déontologique. En échange de l'apparition régulière dans les médias de ses voitures, une marque automobile fournit des services gratuits. Il s'agit là d'une pratique nouvelle et inacceptable dans le domaine des marchés publics. Quel fut le déroulement exact de cette procédure d'adjudication? Combien de fournisseurs ont été contactés et à quels critères fallait-il satisfaire? Quel était le montant de l'adjudication?

Comment l'accord entre le premier ministre et Audi a-t-il été conclu? Existe-t-il des règles déontologiques régissant les relations des membres du gouvernement avec les fournisseurs de l'Etat?

par la présente, je vous prie d'accepter les excuses de la société D'leteren. La maladresse de cette publicité consiste en l'utilisation, sans vous avoir consulté au préalable, d'une photo de presse sur laquelle vous figurerez. Une mauvaise interprétation par un de nos cadres de l'autorisation qui nous a été donnée d'utiliser l'événement – qui était la remise de la première voiture destinée à la présidence belge de la Communauté européenne – à des fins de relations publiques est à l'origine cette malencontreuse erreur."

Daarin bevestigt men uitdrukkelijk dat er een afspraak bestond. Er bestaat een overheidsopdracht en in ruil daarvoor mag men publiciteit voeren. Men geeft wel toe dat men eigenlijk een stapje te ver is gegaan door de premier himself daarbij te betrekken en dat mocht niet.

Mijnheer de minister, ik kom dan tot de kern van de zaak. Ik heb daar mijn bedenkingen bij op deontologisch vlak. Ik pleit al lang voor een integriteitsbeleid op een aantal terreinen – ministers, kabinetten en ambtenaren. Als ik het goed heb begrepen, werd die opdracht in het kader van de wet op de overheidsopdrachten uitgeschreven en door het Ministerie van Buitenlandse Zaken gegund.

Een bepaald automerk levert een honderdtal gepantserde auto's van het type A8 en komt daarmee herhaaldelijk in beeld en haalt daar een aantoonbaar voordeel uit. Ik vermoed dat dit een bijzonder soort overheidsopdracht is waarbij dit allemaal gratis is gebeurd in ruil voor de promotie van het vip-karakter van dit merk.

Ik heb daarbij een aantal vragen omdat dit volgens mij een evolutie is in het gunnen van overheidsopdrachten en de manier waarop de overheid omgaat met de privé-sector. Op welke wijze werd deze overheidsopdracht van "terbeschikkingstelling" gegund? Ging het om een aanbesteding of een offerte? Dit is volgens mij een heel essentieel onderscheid. Ging het om een openbare of een beperkte procedure? Hoeveel leveranciers werden uitgenodigd om daaraan deel te nemen? U weet dat de wetgeving op de overheidsopdrachten op twee punten van openbare orde is: de volstreekte gelijkheid van behandeling van de diverse leveranciers of gegadigden en het principe van de mededinging. Ik kan mij niet voorstellen dat maar één merk – toch niet omdat Guy Verhofstadt zelf met een Audi rijdt – heeft kunnen meedingen. Er zijn volgens mij nogal wat belangrijke merken geïnteresseerd in een dergelijk interessante terbeschikkingstelling.

Wat waren de gunningcriteria? Was er sprake van een prijs of moest men gratis leveren? Stond in het bestek dat het ter beschikking stellen van die wagens betekende dat men in ruil daarmee publiciteit mocht voeren? Hoeveel bedraagt de prijs van die gunning? Werd er een prijs betaald? Kortom, op grond van welke criteria werd die opdracht aan Audi gegund?

Hoe is de overeenkomst tussen de premier en het automerk tot het plaatsen van de advertentie tot stand gekomen? Ik weet dat de premier zegt dat men hem niet mocht gebruiken. Ik heb u de brief voorgelezen en uit alle officiële reacties blijkt dat er wel degelijk publiciteit mocht worden gevoerd. Hoe is dit tot stand gekomen? Is dit onderdeel van de gunning door uw kabinet gebeurd of gaat het om een aparte overeenkomst? Welke voorwaarden werden daarbij bedongen? Is die overeenkomst tot adverteren beperkt tot bepaalde

media? Welke deontologische regels heeft de premier voor zijn regering, de kabinetten en de administratie uitgevaardigd in het algemeen en in het bijzonder aangaande relaties met leveranciers van de overheid?

Mijnheer de minister, ik heb deze vraag reeds herhaaldelijk aan de premier gesteld omdat ik vind dat hij als regeringshoofd een verantwoordelijkheid draagt inzake integriteitbeleid. Hij en de minister van Ambtenarenzaken hebben mij al verschillende keren bevestigd dat de regering daar werk van maakt. Ik blijf terzake in het ongewisse. Die laatste vraag was eigenlijk meer voor de premier bedoeld maar aangezien u heeft afgesproken met de premier neem ik aan dat u op die vraag kunt antwoorden.

06.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, in het licht van de organisatie van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie en om het transport in België te verzekeren van deelnemers aan vergaderingen van de Europese Raad, aan informele vergaderingen van de Raad in diverse samenstellingen en aan enkele bijeenkomsten behorende tot de buitenlandse betrekkingen die de EU met derde landen of groepen van derde landen onderhoudt, heeft men geen beroep gedaan op een aanbestedingsprocedure, aangezien de regering de formule van sponsoring bevoorrecht heeft.

Vraag 1 en 2. Enkele criteria werden vastgelegd voor het aanvaarden van een sponsoringofferte. Het moest ten eerste over een Europese firma gaan. Deze onderneming moest vervolgens het geheel van de reeks wagens kunnen aanbieden, nodig voor het vervoer van de uitgenodigde personaliteiten en hun delegaties. Dat waren dan limousines waarvan een groot aantal om veiligheidsredenen bepantserd moest zijn, minibussen met enkele plaatsen voor delegatieleden en wagens van kleine omvang om het pendelen tussen de conferentieplaats en het toebehorende, maar niet aangrenzende, perscentrum te kunnen verzekeren. Voor de organisatie van het belangrijkste evenement moest de ter beschikking gestelde vloot meer dan honderd wagens omvatten. Ten slotte moest de firma laten weten dat zij bereid was de gewenste wagens ter beschikking te stellen onder de vorm van sponsoring. Onder de bedrijven die in staat waren aan de hoger genoemde criteria te voldoen, heeft enkel VW-Audi door bemiddeling van zijn importeur, de firma D'leteren, volledig aan de verwachtingen van de regering beantwoord door de aanbieding van het geheel zowel in aantal als in type wagens, en dit gratis tijdens de zes maanden van het voorzitterschap.

Zoals de geachte volksvertegenwoordiger heeft vermeld bij het citeren van de betreffende firma, bevatte het aanvaarden van de offerte van D'leteren geen enkel akkoord betreffende het gebruiken van het overhandigen van de sleutels voor promotionele doeleinden. Bij de sponsoring zijn er geen onderhandelingen geweest voor een korting op de prijs noch dumpingpraktijken.

06.03 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik blijf toch op mijn honger na dit antwoord. Ik ben natuurlijk gehandicapt. Een gemeenteraadslid heeft veel meer mogelijkheden. Een gemeenteraadslid gaat naar de administratie en vraagt een dossier. Ik weet nog altijd niet of er een geschreven overeenkomst is geweest,

06.02 **Louis Michel**, ministre: Il est vrai qu'il n'y a pas eu de procédure d'adjudication pour l'organisation du transport des participants aux réunions du Conseil européen sous la présidence belge de l'UE. Le gouvernement a en effet opté pour une formule de sponsoring.

Les critères étaient les suivants: il devait s'agir d'une firme européenne offrant certains services comme l'organisation de navettes, au moyen de limousines blindées et de minibus, entre le lieu de la conférence et le centre de presse. L'événement le plus important nécessitait une flotte de plus de cent voitures. Seule la firme VW Audi, par l'entremise de son importateur D'leteren, répondait à ces critères et, partant, à l'attente, puisqu'elle pouvait fournir gracieusement le nombre de voitures souhaité pendant les six mois de la présidence belge.

L'offre de D'leteren ne comprenait en effet aucun accord concernant des activités promotionnelles.

Il n'y a eu aucune négociation sur une réduction de prix ou sur des pratiques de dumping.

06.03 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Cette réponse me laisse sur ma faim. Vous n'avez pas répondu – ou pas clairement – à certaines questions concrètes.

dan wel of alles mondeling verliep. Ik zou dat graag weten. Het Parlement heeft een controlerecht en ik zou dat contract dan wel graag eens zien. Dat is nuttig. Er schort volgens mij iets aan ons controlerecht. Dat is een.

Punt twee. De procedure is bijzonder weinig transparant. Deze regering staat of stond voor goed bestuur, of wekte toch minstens die illusie. Zij kan minstens meer duidelijkheid verschaffen. De overheid handelt buiten categorie. U kent de wet op de overheidsopdrachten waarschijnlijk beter dan ik, want u moet meer met gunningen omgaan waarmee ik niets te maken heb. Toch bevat die wet bij mijn weten geen sponsoring als mogelijk hanteerbare werkvorm. U zegt daarop een beroep te doen, maar voor mij is dat nieuw en verregaand. Dit gebeurt zonder parlementair debat. De wetgever heeft dit niet gewild. De wet van 1993, de vorige wet van 1976 en de nog eerdere wet van 1963 bevatten dit niet. Dit betekent dat er een zekere osmose tussen overheid en privé-sector ontstaat. Plotseling mogen particuliere firma's overheidsopdrachten in de vorm van sponsoring vervullen.

U zegt dat er maar één merk in aanmerking kwam dat aan alle criteria kon of wilde voldoen. Uit uw antwoord leer ik niet hoeveel merken werden aangeschreven of de kans hebben gekregen. Stond in de gunningvoorwaarden dat het gratis moest zijn en dat men dan in ruil publiciteit kreeg? U begrijpt, mijnheer de vice-eerste minister, dat ik daar echt veel moeite mee heb.

Ik waarschuw voor een verglijding op dit vlak. De wet op de overheidsopdrachten moet worden nageleefd. Er zijn twee principes van openbare orde. Of er al dan niet een handtekening onder staat is bijkomstig. Ik zoek niet naar nietigheden. Er zijn echter twee zaken van essentieel belang waar u als liberaal bijzondere aandacht voor moet hebben. Ten eerste gaat het om het recht op mededinging waarbij iedereen gelijke kansen moet krijgen. Ten tweede moet er een gelijke behandeling zijn. Ik weet nog steeds niet of alle andere merken dezelfde kansen hebben gekregen. Verder heb ik heel grote vragen bij het systeem zelf. De sponsoring en de verwevenheid tussen overheid en privé-sector roepen bij mij en naar ik aanneem ook bij andere mensen in dit halfroond vragen op.

06.04 De voorzitter: Mijnheer Bourgeois, u verwijst naar de wet op de overheidsopdrachten. U mag echter niet vergeten dat de wet op de overheidsopdrachten juridisch gezien gaat over een prestatie die geleverd wordt en die vervolgens door de overheid wordt betaald. Ik ben het met u eens dat er misschien een duidelijke reglementering moet komen om dat soort toestanden te regelen maar hier staat eigenlijk geen prestatie van de overheid tegenover. Er is immers geen betaling.

06.05 Geert Bourgeois (VU&ID): Daar gaat het juist om.

06.06 De voorzitter: De wet op de overheidsopdrachten is hier strikt juridisch gezien niet van toepassing. Een firma levert een bepaalde prestatie en stelt voor een bepaalde periode een goed ter beschikking.

06.07 Geert Bourgeois (VU&ID): Daarop wil ik even ingaan, want ik vind de uiteenzetting van de heer Chevalier interessant. De overheid kan taken laten uitvoeren, ofwel door eigen personeel,

Puis-je consulter le contrat? En tant que parlementaire, j'estime en avoir le droit.

La procédure telle qu'elle a été présentée manque de transparence. Je ne puis souscrire à la nouvelle évolution dans l'attribution de marchés publics que constitue le recours au sponsoring.

Combien de marques ont-elles participé à la procédure de sélection? Leur a-t-on offert à toutes les mêmes chances?

Je me méfie de cette récente évolution. Les marchés publics sont soumis à des conditions très strictes. Je m'interroge abondamment sur les modalités de l'attribution de celui-ci.

06.04 Le président: La loi sur les marchés publics concerne des prestations rémunérées, ce qui n'est pas le cas en l'espèce.

06.07 Geert Bourgeois (VU&ID): Les autorités peuvent faire appel au secteur privé mais uniquement

gedecentraliseerde diensten en zelfstandige overheidsbedrijven, ofwel door een beroep te doen op de privé-sector. Naar mijn bescheiden mening kan dat laatste alleen op basis van de wet op de overheidsopdrachten. Er moet een aanbesteding worden uitgeschreven.

We zijn het erover eens dat het hier gaat om dienstverlening aan de overheid. Audi stelt gedurende zes maanden – of iets meer – honderd geblindeerde limousines en een aantal kleinere wagens, waarschijnlijk A2's, ter beschikking. Dat is een dienstverlening aan de overheid. De overheid heeft gezegd dat zij wagens nodig heeft om gedurende een bepaalde periode haar gasten te kunnen vervoeren. Dat is dus een dienst die wordt geregeld door de wet op de overheidsopdrachten.

In dit geval is er echter geen sprake van een prijs, maar van een publicitair gegeven. Dat is in strijd met de wet op de overheidsopdrachten en is dus zeker ook in strijd met de openbare orde.

06.08 Louis Michel, ministre: Nous avons établi un certain nombre de critères.

Die hadden onder andere betrekking op het noodzakelijke aantal wagens, waarvan een deel gepantserd moest zijn. Daarom werd een vergelijkende studie gemaakt om te bepalen welke firma die dienst kon verlenen. Op die manier is het gebeurd.

06.09 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, daarover gaat het niet. Ik begrijp dat u een zeker aantal wagens nodig hebt voor de duur van het voorzitterschap en dat die aan bepaalde criteria moeten beantwoorden. Mijn vraag is echter: hebt u een aantal bedrijven van diverse automerken aangeschreven en hen meegedeeld dat u niet wenste te betalen voor die dienstverlening, maar dat zij in ruil publiciteit mochten maken? Audi heeft toch niet zelf bedacht het gratis te doen.

06.10 Minister Louis Michel: Er werd nooit overeengekomen dat publiciteit in ruil voor sponsoring mocht worden gebruikt.

06.11 Geert Bourgeois (VU&ID): Maar dat is de facto het resultaat. Audi schrijft immers alleen dat de eerste minister niet mocht worden gebruikt, maar wel het gegeven, en dat is publiciteit.

06.12 Louis Michel, ministre: Je comprends ce que vous dites. Imaginons par exemple que l'on ait payé pour le service. On s'est inspiré de ce que les autres présidences font. La présidence finlandaise, la présidence suédoise, la présidence française, toutes les autres présidences travaillent avec du sponsoring.

Je ne dis pas qu'on n'aurait pas dû, j'essaye simplement de relativiser votre intervention. Il nous est apparu, pour évidemment limiter le coût de la présidence, qu'il n'y avait pas de raison de ne pas travailler de la même manière que les autres présidences. Nous avons donc établi le cahier des besoins, le nombre de voitures dont nous avons besoin, les voitures blindées, etc. Nous avons établi une sorte de cahier des

dans le cadre de la loi sur les marchés publics. Il s'agit bien en l'espèce d'une prestation de service pour le compte des pouvoirs publics. S'il n'est pas question, en effet, de rémunération, une publicité est demandée en contrepartie.

06.08 Louis Michel, ministre: On a établi un certain nombre de critères.

Une étude comparative a été réalisée afin de déterminer quelle firme pouvait offrir ce service.

06.09 Geert Bourgeois (VU&ID): S'est-on adressé à plusieurs firmes en leur demandant si elles pouvaient offrir ce service en échange d'une publicité?

06.10 Louis Michel, ministre: Aucune négociation relative à une publicité en échange d'un sponsoring n'a été menée.

06.12 Minister Louis Michel: Wij hebben ons laten leiden door wat de overige landen hebben gedaan die het EU-voorzitterschap hebben waargenomen. Ook zij hebben een beroep gedaan op sponsoring. Men heeft een lijst van behoeften, een "bestek" uitgewerkt en het is de administratie die dat alles heeft beheerd. Zij heeft een studie verricht over de mogelijkheden die door de firma's werden geboden.

charges avec tout cela. C'est le secrétariat général du département de l'administration qui a géré cela et qui a, avec la task force de la présidence où plusieurs cabinets sont représentés, fait une étude des différentes possibilités, firme par firme. Il est apparu que manifestement VW-Audi pouvait offrir ce service. Et je peux vous affirmer qu'il n'y a pas eu de lien publicitaire ou commercial lié au sponsoring.

Imaginons un appel public payant. Pensez-vous que la firme qui aurait fourni les voitures se serait privée de faire savoir qu'elle avait été choisie pour faire le service de la présidence? Il ne faut pas rire. Ce n'est pas vrai.

Indien men bijvoorbeeld beroep doet op een firma die men betaalt, dan laat die firma ook weten dat ze voor het departement werkt.

VW-Audi is daar als de meest geloofwaardige firma uitgekomen.

Denkt u dat mochten wij voor die dienstverlening hebben betaald, dat de gekozen firma ervan zou hebben weerhouden daarover reclame te maken?

Les firmes informent évidemment volontiers le public du fait qu'elles ont réussi à décrocher certains marchés. Cela n'a rien d'anormal!

06.13 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, Audi is geen hofleverancier. Ik vind dat niet goorloofd.

06.14 Minister Louis Michel: Mijnheer Bourgeois, ik heb het volste respect voor de problematiek die u aankaart maar ik vind het toch een beetje ...

06.15 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, excuseer mij, specifiek in de overheidsopdrachten is de regelgeving Europees, dat weet u beter dan ik. Het zijn de Europese instanties die de wetgeving op de overheidsopdrachten sturen, reglementeren, kaderen. Als men in andere landen voor het voorzitterschap ook een beroep doet op sponsoring, dan vraag ik mij af wat een gemeentebestuur tegenhoudt, wat een provinciebestuur tegenhoudt, wat een intercommunale tegenhoudt. Wat houdt eender welke overheidsinstantie tegen om in het vervolg een beroep te doen op sponsering met een ondoorzichtigheid tot gevolg?

06.15 Geert Bourgeois (VU&ID): Si on fait déjà appel au sponsoring sur le plan européen, on ne pourra bientôt plus empêcher les communes de se faire sponsoriser par des firmes privées.

Il faut fixer des règles claires! Je suis catégorique sur ce point: l'égalité de traitement dans le cadre des marchés publics est pour moi un principe intangible!

06.16 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer Bourgeois, als de politie of de brandweer van een bepaalde gemeente, bijvoorbeeld van een doorsneegemeente als Izegem, zijn eindejaarsfeest laat sponsoren door een firma, dan vindt u dat niet goorloofd?

06.17 Geert Bourgeois (VU&ID): Een schepen uit Antwerpen, iemand uit uw partij, heeft voorgesteld om op de wagens van de politie publiciteit te laten voeren door verzekeringsmaatschappijen en dergelijke meer. Er is een storm van protest gekomen en er is een einde aan gemaakt. Men moet daar een scheiding trekken. De overheid moet objectief zijn en moet straks kunnen oordelen over een aantal zaken.

Mijnheer de vice-premier, ik raak dit punt hier aan uit principieel oogpunt, ik heb daar echt grote moeite mee en ik kan begrijpen dat u er als liberaal misschien iets vlugger overheen gaat. Alhoewel u toch het grote leidmotief zou moeten hebben van het recht tot vrije mededinging en gelijke behandeling. In uw bestek, opgemaakt door

de administratie, stond niet dat het gratis moet gebeuren. Het is een gewone aanbesteding geweest. Daar is een hele bizarre knoop in. Als u mij de stukken bezorgt, zal ik ze met heel veel aandacht doornemen.

06.18 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik ben een autoliefhebber en ik kijk ook altijd naar wie er met welke wagen rijdt.

06.19 De voorzitter: Een gepantserde wagen?

06.20 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, neen, een wagen zoals de wagen waarmee Verhofstadt vroeger reed, een gewone Italiaanse wagen. Daarna heeft Verhofstadt in Humo nog verwezen naar zijn liefde voor Alfa. Na zijn Italiaanse periode is hij een tijdje op een Renault Espace overgeschakeld. Die auto heeft hij nog lange tijd tijdens de formatieberaadslagingen gehad.

06.21 De voorzitter: Een Laguna.

06.22 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, u zal dat beter weten. Een Renaultje. Tot in het formatieberaad. Ongeveer een drietal weken voor hij eerste minister werd reed hij plots met een grote Audi. Dat was misschien een sponsoring?

06.23 Minister Louis Michel: Neen, dat was geen sponsoring. Dit was het goedkoopste contract dat hij kon krijgen als eerste minister.

06.18 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Je suis moi-même un grand amateur de voitures.

06.20 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Quelques semaines avant de devenir premier ministre, M. Verhofstadt a remplacé sa Renault par une voiture à essence de la marque Audi.

06.23 Louis Michel, ministre: Il s'agissait en l'occurrence du contrat le plus avantageux qu'il pouvait obtenir en tant que premier ministre.

06.24 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, hij was toen geen eerste minister. Een drietal weken voor hij eerste minister werd reed hij met een grote benzinewagen van Audi. Dat was waarschijnlijk de officiële Audi van de eerste minister en het was wellicht toen reeds een sponsoring van Audi om de eerste minister te doen wennen aan de auto die hij nadien zou kopen en die nadien ook de auto van het Europees voorzitterschap zou worden. Audi heeft een heel goede marketingstrategie ten opzichte van de eerste minister, Guy Verhofstadt. Ik wil hen hiervoor feliciteren. Ook vandaag is er nog eens op gewezen hoe goed zij dat eigenlijk gedaan hebben. De vice-premier rijdt, voor zover ik weet, met Mercedes. Mercedes heeft het veel minder goed gedaan.

06.25 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, ik moet toegeven dat mijn wagen meer kost aan de Staat dan die van de eerste minister.

06.26 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik heb er vragen over gesteld. De uwe was de duurste van allemaal. De heer Reynders heeft ook zo'n wagen, maar die is goedkoper.

06.27 Minister Louis Michel: Mijnheer Annemans, ik ben ook een wagenliefhebber.

06.28 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer Michel, we

06.24 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Il s'agissait sans doute d'une bonne stratégie de marketing de la part de la firme Audi avant le début du mandat de M. Verhofstadt, ce dernier étant ensuite volontiers disposé à conclure des contrats avec Audi en tant que premier ministre.

hebben iets gemeenschappelijks.

06.29 De voorzitter: Mijnheer de minister, wenst u nog op die opmerking te antwoorden?

06.30 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, wat kan ik antwoorden? Het gaat hier enkel om een polemie, om een lage vorm van politiek.

06.31 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, mijn punt was politiek relevant. Audi heeft de heer Verhofstadt gesponsord, lang voor hij eerste minister werd.

06.32 De voorzitter: Collega's, ik wil de minister bijtreden wanneer hij zegt dat de vorige voorzitterschappen van de Europese Unie ook gesponsord werden. België heeft zich wat dat betreft zeer bescheiden gedragen. Tijdens het Finse voorzitterschap heeft bijvoorbeeld Nokia telefoontoestellen ter beschikking gesteld aan de vertegenwoordigers van alle lidstaten en zo meer. Het ging om een paar duizend toestellen. België is zeer bescheiden geweest.

06.33 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, indien België de factuur had moeten betalen voor de gebruikte wagens, was het een zware factuur geworden. Zes maanden lang zo'n vloot wagens onderhouden, kost heel wat.

06.34 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, daar gaat het mij niet om. U had in de gunningcriteria kunnen zeggen dat de aangerekende prijs tot 0 frank mocht dalen; dan had iedereen gelijke kansen gekregen. U wist dat van de huidige regeling misbruik kon worden gemaakt. Misschien had u van andere firma's ook een zeer voordelige offerte of een gratis offerte gekregen. Het punt is dat nu een contract werd afgesloten dat buiten de wet op de overheidscontracten om tot stand is gekomen. Daar bent u te ver gegaan.

06.35 De voorzitter: Collega Bourgeois, elke goede jurist weet dat een aanbesteding voor 0 frank niet kan.

06.36 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, daarom precies stel ik de vraag of sponsoring een variatie is op de wet op de overheidscontracten?

06.37 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, sta me toe een algemene bedenking te maken.

Collega Bourgeois, u moet toch toegeven dat het gebruik van sponsoring door het Belgische voorzitterschap in vergelijking met vorige voorzitterschappen zeer bescheiden is gebleven. Wij hebben weinig van sponsoring gebruikt gemaakt. Wij hebben het enkel gedaan omdat de kost van de wagens anders een zeer zware factuur had betekend. Wij vonden het budgettair interessanter om met sponsors te werken. Ik denk dat we daar goed aan hebben gedaan.

06.32 Le président: Je tiens à souligner que la présidence belge est restée très modeste en matière de sponsoring, ce qui nous honore. Nous sommes loin du luxe étalé par la présidence finlandaise, avec le sponsoring de Nokia.

06.33 Louis Michel, ministre: Si nous avons eu recours, pour cet aspect de la présidence, à un service rémunéré au lieu d'un sponsoring, la facture aurait été extrêmement salée.

06.34 Geert Bourgeois (VU&ID): Si, dès le début, elles avaient eu les mêmes opportunités que VW-Audi, d'autres firmes automobiles auraient peut-être pu formuler une proposition très intéressante.

06.37 Louis Michel, ministre: Quant au sponsoring de sa présidence européenne, la Belgique a adopté une attitude extrêmement modeste. Si nous avons dû supporter nous-mêmes le coût du parc automobile, la facture aurait été particulièrement lourde.

06.38 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, België heeft een nationaal parlement, met een nationale wetgeving. Als nationaal minister bent u gebonden door die nationale wetgeving.

06.39 De voorzitter: Mijnheer Bourgeois, u hebt terzake een motie van aanbeveling neergelegd. Daar zal over gestemd worden. Er is trouwens ook een eenvoudige motie neergelegd.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Geert Bourgeois en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Geert Bourgeois
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
beveelt de regering aan
1. de wetgeving op de overheidsopdrachten correct na te leven;
2. integriteitsregels uit te werken voor ministers, kabinetsmedewerkers en ambtenaren."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Geert Bourgeois et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Geert Bourgeois
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement
1. de respecter la loi sur les marchés publics;
2. de définir des règles d'intégrité à l'intention des ministres, collaborateurs de cabinet et fonctionnaires."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Jacques Simonet en Pierre Chevalier.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Jacques Simonet et Pierre Chevalier.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

07 Vraag van de heer Gerolf Annemans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de strijd van Turkije tegen het Koerdische volk" (nr. 5604)

07 Question de M. Gerolf Annemans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le combat mené par la Turquie contre le peuple kurde" (n° 5604)

07.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, misschien hebben de minister en ik behalve onze interesse voor auto's, nog iets gemeenschappelijks, namelijk onze interesse voor de zaak van het Koerdische volk.

De minister heeft mijn vragen pas op 30 oktober 2001 ontvangen. Ondertussen was de lijst van terroristische organisaties echter reeds door de Europese Unie samengesteld. Men is bij die samenstelling nogal voorzichtig geweest ten opzichte van de organisaties waarop ik in mijn vraag alludeerde.

Deze vraag is een aantal keren uitgesteld, maar ik wil ze toch nog even bespreken, om de minister de gelegenheid te bieden om in het kort de politiek van België ten aanzien van de behandeling van de Koerden door Turkije uit de doeken te doen. Er moeten immers politieke keuzes worden gemaakt. De laatste jaren is een groot aantal

07.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Des décisions politiques s'imposent dans ce dossier, même après qu'une liste des organisations terroristes a été dressée.

De nombreux demandeurs d'asile sont des Kurdes d'origine turque. Le gouvernement d'Ankara les encourage aussi à partir, ce qui explique sa position très favorable à l'égard des filières.

Quelle politique la Belgique mène-t-elle dans le dossier kurde? Le

van de asielzoekers in België afkomstig uit Turkije en we weten dat dit meestal Koerden zijn. De Koerdische organisaties in België wijzen erop dat Turkije in Koerdische gebieden mogelijkheden creëert en promoot om weg te trekken uit die gebieden om aldus die gebieden te ontvolken. Dat strookt met de gegevens over gestrande Koerdische vluchtelingen in Italië en aan de zuidelijke grenzen van de Europese Unie, waar zij in gammele schepen door mensenhandelaars worden gedropt. De Koerdische dossiers worden bekeken, maar daarover wil ik het hier niet hebben. Ik vraag wel aan de minister of er aanwijzingen zijn dat de Turkse staat de mensensmokkel, die de Koerdische bevolking uit het land drijft, met zachte hand behandelt, omdat ze de Turkse politiek ten aanzien van de Koerden ondersteunt. Door de Koerdische bevolking naar het Westen te drijven, lost het Koerdische probleem vanzelf op. Dat is een probleem waarover Koerdische mensen zich erg zorgen maken en dat op het gebied van buitenlandse politiek, samen met het asielbeleid, haar gevolgen heeft en nog kan hebben.

Mijn vragen zijn: wat is de officiële Belgische politiek ten aanzien van de Koerdische kwestie?

Op welke manier wordt het Koerdisch probleem in Turkije aangekaard?

Is de regering op de hoogte van de systematische ontvolking die Turkije organiseert ten aanzien van de Koerden in hun gebieden?

07.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de eerste minister van een Koerdische regionale regering in Noord-Irak, die op 8 november 2001 op het ministerie van Buitenlandse Zaken werd ontvangen, heeft de informatie waarvan u gewag maakt niet bevestigd. Hij heeft integendeel verwezen de naar verbeterde betrekkingen met Turkije, sedert zijn recent bezoek aan Ankara. In vier overwegend Koerdische gebieden werd de noodsituatie in Turkije opnieuw verlengd en is de mensenrechtensituatie er al bij al niet op vooruit gegaan. De Europese Commissie heeft op 13 november 2001 haar rapport over de situatie in Turkije gepubliceerd. Ze analyseert hierin de situatie van de mensenrechten in Turkije, en komt tot het besluit dat er een structurele verbetering kan worden vastgesteld.

Om dichter bij de Turkse toetreding tot de Europese Unie te komen, heeft het Turks Parlement onlangs zevenendertig grondwetswijzigingen doorgevoerd, die de bescherming van de mensenrechten ten goede moeten komen. Deze historische grondwetshervorming wordt tijdens de komende weken vertaald in wetten. Een verbeterde bescherming van de mensenrechten in het algemeen moet zorgen voor een verbetering van de levensomstandigheden van de Koerden. Dit rapport is ter sprake gekomen tijdens de Europese Top van Laken.

07.03 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik leid uit het antwoord van de minister af dat de situatie van de Koerden er in zijn ogen erg op vooruit is gegaan. Er zullen in de toekomst dus

gouvernement belge est-il informé de politique de dépeuplement mise en oeuvre par les autorités turques?

07.02 **Louis Michel** ministre: Le premier ministre du gouvernement régional kurde en Irak du Nord parle d'une amélioration des relations avec la Turquie. Néanmoins, le respect des droits de l'homme dans les quatre provinces turques à majorité kurde n'est pas garanti.

Un rapport de la Commission européenne évoque une amélioration structurelle de la situation en matière de droits de l'homme en Turquie.

Dans l'optique de l'adhésion de la Turquie à l'Union européenne, le parlement turc a entrepris une réforme historique de la constitution visant à améliorer la protection des droits de l'homme en général.

Ce rapport de la Commission européenne fut évoqué au cours du sommet européen de Laeken.

07.03 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Je déduis de cette réponse a contrario que

geen redenen meer zijn om de Koerden politiek asiel te verlenen. Dit verbaast mij enigszins. Ik zal het alleszins controleren. Maar we moeten elke zaak apart bekijken: ofwel is het Koerdische probleem van de baan en kan men verder normaliseren in de richting van de Turkse staat en is er dus ook geen reden meer om de Koerden politiek asiel te verlenen, ofwel verlenen we nog steeds politiek asiel en moeten we in onze relaties met Turkije verder aandringen op de bestrijding van mensensmokkelorganisaties.

selon le ministre Michel, la situation des Kurdes en Turquie s'est fortement améliorée de sorte qu'à l'avenir ils ne pourraient peut-être plus prétendre à l'asile politique dans notre pays. Si l'on continue cependant à accorder l'asile politique aux Kurdes, il faut à nouveau discuter avec les autorités turques.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de intercongolese dialoog" (nr. 5640)

08 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le dialogue intercongolais" (n° 5640)

08.01 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had deze vraag ingediend, kort na het mislukken van de intercongolese dialoog, die in Addis Abeba was opgestart. Er is mij toen gevraagd om de vraag uit te stellen tot na het debat, maar ze is toch vandaag op de agenda geplaatst. Het lijkt me belangrijk om de vraag te stellen omdat het debat achter gesloten deuren plaats vond en er dus voor de buitenwereld geen verslag voorhanden is.

Voorzitter: Zoé Genot.

Présidente: Zoé Genot.

08.02 Minister **Louis Michel**: De Europese Unie ondersteunt, zowel op financieel als op politiek vlak, het vredesproces van Lusaka, sinds...

08.03 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Het is goed dat u reeds antwoordt, maar op vraag van de voorzitter moet ik mijn vraag eerst nog stellen! Ik had ze enkel aangekondigd.

Het is interessant om te weten op welke manier de Europese Unie, in de persoon van de speciale gezant, de heer Ajello, betrokken is bij het vredesproces in Congo. Op welke manier denkt de Europese Unie een bijdrage te leveren om de dialoog, uiterst belangrijk voor het vredesproces, terug op gang te trekken?

Zoals in het debat van gisteren ook uitgebreid aan bod is gekomen, speelt de Rwandese overheid hierin een cruciale rol. In welke mate zal hieraan aandacht worden besteed?

08.03 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Je suis très préoccupée par le dialogue intercongolais et le rôle que nous jouons à cet égard. Dans quelle mesure l'Union européenne et son émissaire M. Ajello sont-ils associés à cette nouvelle phase du dialogue? Comment l'Union européenne entend-elle relancer le dialogue? Le gouvernement rwandais jouera un rôle crucial dans la réussite de ce dialogue. Quelles initiatives vont être prises par notre pays et par l'Union européenne dans ce cadre?

08.04 Minister **Louis Michel**: Gisteren heb ik trouwens op een zeer transparante manier geantwoord.

De Europese Unie ondersteunt, zowel op financieel als op politiek vlak, het vredesproces van Lusaka, sinds de ondertekening ervan in de zomer van 1999. De Unie beschouwt de intercongolese dialoog,

08.04 **Louis Michel**, ministre: L'Union européenne soutient le processus de paix de Lusaka sur les plans politique et financier. Elle suit l'évolution du dialogue intercongolais de près. Elle

die tot het interne deel van de dialoog behoort, als een essentieel element van het vredesproces en ze volgt elke ontwikkeling ervan op de voet. Ze kent grote financiële steun toe aan het team van bemiddelaars, onder leiding van de heer Masire. Deze steun bedraagt bijna 2 miljoen euro. Aan deze som worden de bilaterale bijdragen van de lidstaten nog toegevoegd. De Belgische hulp bedraagt 200.000 euro en moedigt in haar contacten alle Congolese partijen aan om dit ten volle aan te nemen. Aan de Unie werd gevraagd om de werkzaamheden van de intercongolese dialoog als waarnemer bij te wonen. Deze opdracht zal worden vervuld door de speciale vertegenwoordiger Aldo Ajello, of door een van zijn medewerkers, zoals dat op de vergadering van oktober 2001 in Addis Abeba is gebeurd.

Het voorzitterschap werd vertegenwoordigd door een diplomaat van onze ambassade in Kinshasa en door de Commissie. Dankzij haar statuut van waarnemer kan de Unie over zeer goede en rechtstreekse informatie over de intercongolese dialoog beschikken. Het Belgische voorzitterschap heeft een initiatief genomen om het team van onderhandelaars in Brussel uit te nodigen binnen het kader van een bijeenkomst van de werkgroep "Afrika" van de Europese Raad. Op 14 november jongstleden konden zij vertegenwoordigers van de lidstaten en van de Commissie ontmoeten. Deze rechtstreekse dialoog is voor de Unie een gelegenheid om zowel de politieke bedoelingen van de bemiddelaars, de doelstellingen van de dialoog, de thema's en de methodes als de financiële intenties te leren kennen. Op de bijeenkomst kon de Unie ook haar hulp aanbieden, bijvoorbeeld voor de overbrenging van bepaalde boodschappen tussen de partijen of ze kon ervoor zorgen dat de werkzaamheden niet door financiële problemen worden belemmerd.

Op politiek vlak gaat het voorzitterschap nu na hoe een ontmoeting tussen de belangrijkste Congolese groepen kan worden aangemoedigd, in de veronderstelling dat een dergelijke ontmoeting de dialoog opnieuw vlotter zal doen verlopen. De intercongolese dialoog is op de eerste plaats een zaak van de Congolezen zelf. Om die reden wordt er geen enkel ander land bij betrokken. De Unie wil dan ook geen overleg plegen met Rwanda, gelet op de steun die dat land verleent aan bepaalde rebellengroepen die aan de dialoog deelnemen. De Unie vraagt haar Rwandese gesprekspartners echter wel om hun invloed op die groepen te gebruiken om ze aan te zetten op constructieve wijze aan de intercongolese dialoog deel te nemen en de nodige soepelheid aan de dag te leggen bij het zoeken naar een consensus.

08.05 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mevrouw de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn antwoord waaruit blijkt dat de Unie haar mogelijkheden maximaal benut. Rwanda kan inderdaad niet rechtstreeks worden betrokken, maar het kan wel op zijn verantwoordelijkheid worden gewezen.

De vice-eerste minister heeft toegelicht welke budgetten voor de intercongolese dialoog worden vrijgemaakt. De heer Masire, de "facilitator", heeft het gebrek aan financiële middelen genoemd als een van de oorzaken voor het vastlopen van de dialoog. Is op een of andere wijze geëvalueerd hoe de aanzienlijke middelen, die de Unie heeft vrijgemaakt, werden besteed? Bestaat er bereidheid om deze middelen op te trekken? Ik denk in dit verband aan het Arusha-proces

accorde des moyens financiers importants à l'équipe de médiateurs.

On l'a priée d'assister aux travaux du dialogue intercongolais en tant qu'observateur. Cette mission sera remplie par l'émissaire spécial M. Aldo Ajello ou l'un de ses collaborateurs, par la présidence européenne et par la Commission européenne.

La présidence belge a invité l'équipe de négociateurs à Bruxelles. Ces derniers ont rencontré les instances européennes dans le cadre d'une réunion du groupe de travail "Afrique" du Conseil européen du 14 novembre 2001. Lors de cette réunion, l'UE a pu conclure de nouveaux accords en matière de coopération.

La présidence explore actuellement les moyens d'encourager une rencontre entre les principaux groupements armés congolais.

Le dialogue intercongolais est avant tout l'affaire des Congolais. Aucun autre pays étranger n'y est associé directement. L'UE se garde par exemple de poursuivre la concertation avec le Rwanda. L'Union demande toutefois au Rwanda d'exercer son influence étant donné le soutien qu'il accorde à certains mouvements rebelles au Congo.

08.05 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): L'UE exploite donc toutes les possibilités au maximum. On attire également l'attention du Rwanda sur la position précise qu'il occupe. Le manque de moyens financiers constitue l'une des causes de l'échec du dialogue. L'UE souhaite-elle augmenter ces moyens? Il faut également veiller à ce que les moyens mis à disposition soient correctement

waar de financiële middelen op een gegeven ogenblik de pan dreigden uit te rijzen. Er moet nauwlettend op worden toegezien dat de middelen die ter beschikking worden gesteld op de meeste efficiënte manier worden besteed.

utilisés.

08.06 Minister **Louis Michel**: Mevrouw de voorzitter, we zullen steun blijven verlenen, maar alles hangt natuurlijk ook af van de evolutie van de intercongolese dialoog. De Europese Unie heeft zich bereid getoond om het Afrika-dossier permanent op de agenda te plaatsen. België heeft van het voorzitterschap gebruik gemaakt om dit te realiseren. Natuurlijk moeten we nog andere landen worden overtuigen. Ook moet de Commissie ervan bewust worden gemaakt dat er nog pertinente vragen en noden bestaan. We zullen dit dossier blijven volgen en aankaarten, maar niet alle landen voelen zich evenzeer betrokken als België. We moeten trachten de landen die wel bezorgd zijn op onze golflengte te krijgen.

08.06 **Louis Michel**, ministre: Tout dépend de l'évolution du dialogue. L'UE adopte une attitude constructive dans le dossier africain. La commission a connaissance des demandes pertinentes et des besoins. Elle s'en occupe et souhaite y répondre. Mais nous devons cependant veiller à ce que toutes les parties concernées se trouvent sur la même longueur d'ondes.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 **Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "het bericht als zou de Belgische regering haar bijdrage aan de zogenaamde anti-terreurcoalitie willen beperken tot humanitaire hulp" (nr. 5656)**

09 **Question de M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "l'information selon laquelle le gouvernement belge souhaiterait limiter sa contribution à la "coalition antiterroriste à une aide humanitaire" (n° 5656)**

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)
(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

09.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, wij zijn allebei grote voorstanders van de NAVO en de solidariteit met Amerika. U mag mijn vraag terzake dan ook niet persoonlijk opnemen. Ik weet immers dat u het in de regering niet altijd gemakkelijk hebt gehad om de neuzen in dezelfde richting te laten wijzen.

09.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Je suis un ardent partisan de la solidarité atlantique, à l'instar du ministre que je ne vise donc pas personnellement ici.

Mijnheer de minister, ik wil u een anekdote vertellen. Rond het jaareinde wordt aan personaliteiten gevraagd waardoor zij het voorbije jaar het meest werden getroffen. Deze vraag werd vorige week in de Gazet van Antwerpen aan gewezen stafchef van het Belgisch leger, luitenant-generaal Jef Segers gesteld. De heer Segers woont momenteel in Overijse en is met pensioen. Wat de heer Segers het voorbije jaar het meest had getroffen is dat op de dag dat de Amerikanen de vraag naar solidariteit stelden – volgens het bekende artikel 5 van het Navo-verdrag – het uren heeft geduurd vooraleer de Belgische regering haar fiat heeft gegeven. De heer Tindemans heeft ook opmerkingen in die zin gemaakt. Hij heeft terecht gezegd dat de aarzeling om onze onze solidariteit met de Verenigde Staten voluit te tonen ons nog jaren zal achtervolgen.

Il a fallu des heures avant que le gouvernement belge réponde favorablement à l'appel des Etats-Unis à la solidarité. La Belgique aurait dû aller plus loin dans la manifestation de sa solidarité avec les Etats-Unis dans le cadre de la coalition antiterroriste. Je déplore que l'armée belge soit absente d'Afghanistan, où il reste un travail considérable à réaliser.

Mijnheer de minister, u kent mijn standpunt terzake. Ik heb dat reeds bij de begrotingsbesprekingen in de commissie verklaard. Mijn standpunt – en ik vermoed ook het uwe, mijnheer de minister – is dat België verder had moeten gaan in de solidariteit met Amerika en in de zogenaamde antiterreurcoalitie dan het totnogtoe heeft gedaan.

Quel engagement le gouvernement belge avait-il pris initialement en ce qui concerne la participation de notre pays à la coalition antiterroriste? Comment cet engagement minime a-t-il été concrétisé et quelle évaluation en a-t-elle été faite? Quelles mesures le gouvernement a-t-il prises en

Vannacht las ik om 1 uur de laatste telex. 70 Duitse en 32 Nederlandse militairen zijn dinsdag 8 januari 2002 naar Afghanistan vertrokken waar ze deel zullen uitmaken van de internationale vredesstaf. In de telex staat dat ook de Britten en anderen zullen volgen. Het is uitzonderlijk jammer dat het Belgisch leger niet deelneemt aan een dergelijke actie, die een uiting van solidariteit is van alle Westerse landen die samen in dat bondgenootschap zitten en die samen in Afghanistan aanwezig zullen zijn. U weet dat er op veel plaatsen nog zeer veel werk is. In het oosten wordt nog gevochten. De luchthavens en de infrastructuur moeten worden bewaakt. Er is echt nood aan een militaire aanwezigheid in Afghanistan. Ik vind het zeer jammer dat ons engagement niet verder reikt.

Mijnheer de minister, ik heb terzake een aantal vragen. Mijn vraag was reeds enkele maanden oud. Ik heb aan het secretariaat van de commissie een aantal dagen geleden een geactualiseerde versie doorgestuurd. Ik hoop dat deze vragen u hebben bereikt.

Wat hield, sedert 11 september 2001, het oorspronkelijk engagement in van de Belgische regering met betrekking tot de deelname aan de antiterreurcoalitie? Halverwege de maand oktober werd in het kernkabinet beslist dat er alleen humanitaire hulp zou worden verleend, maar dat onder geen enkel beding militaire interventies zouden plaatsvinden.

Bovendien hield het oorspronkelijk engagement het minimum in, met name het inzetten van slechts een C-130-toestel. Op welke manier werd dat engagement nagekomen en hoe evolueerde het?

Voorts had ik graag vernomen welke maatregelen de Belgische regering inmiddels trof met betrekking tot het toekomstig engagement.

Tot slot, welke zijn de onderliggende redenen voor de aarzelende en terughoudende opstelling van de Belgische regering om zich volledig solidair te verklaren – dus inbegrepen de inzet van militaire middelen – met de antiterreurcoalitie?

09.02 Minister **Louis Michel**: Mevrouw de voorzitter, collega's, van bij de aanvang betuigde de Belgische regering haar solidariteit met de Verenigde Staten, alsook haar volledige steun in de strijd tegen het terrorisme.

De strijd tegen het terrorisme op politiek, diplomatiek en economisch vlak werd een van de belangrijkste punten tijdens het voorbije Europees voorzitterschap. Trouwens, gisteren ontving ik een brief van Colin Powell, met dank aan het Belgisch voorzitterschap de bewezen solidariteit.

De insinuatie als zou ons land zich aarzelend en terughoudend hebben opgesteld is aldus volledig uit de lucht gegrepen, al kan ik toegeven dat ons imago gedurende een kort moment wel een zekere terughoudendheid weerspiegelde. Ik voeg er meteen aan toe dat onze discussie die vooral handelde over de toepassing van artikel 5, slechts drie kwartier duurde alvorens er een beslissing viel. Er kan bijgevolg bezwaarlijk worden gesproken over aarzeling of terughoudendheid.

vue de l'engagement futur de la Belgique? Comment la réticence dont a fait preuve le gouvernement s'explique-t-elle?

09.02 **Louis Michel**, ministre: Depuis le début des événements, la Belgique a témoigné sa solidarité aux Etats-Unis et son soutien sans réserve à la lutte contre le terrorisme, également sur les plans politique, diplomatique et économique. Ce dossier aura été l'un des points cruciaux de la présidence belge. Au demeurant, j'ai reçu hier une lettre de félicitations du ministre Powell, qui remercie la présidence belge pour son implication.

La discussion concernait l'article 5. Il est normal, me semble-t-il, de débattre de l'interprétation d'articles aussi essentiels! Il ne

Het is toch normaal dat de ministers die de politieke partijen vertegenwoordigen die deel uitmaken van de coalitie, samenkomen om zo'n belangrijke beslissing te nemen. Er vond uiteraard een kernvergadering plaats om te discussiëren over de interpretatie van artikel 5, maar op geen enkel ogenblik braken er disputen uit. Er werd louter om verheldering en duidelijkheid gevraagd om precies te kunnen inschatten wat een dergelijke beslissing inhield. Ik meen aldus nogmaals dat er geen sprake kan zijn van aarzeling wat de Belgische solidariteit met de Verenigde Staten betreft.

Ik geef wel toe, mijnheer Tastenhoye, dat de zaken gedurende een zekere periode anders overkwamen, maar eigenlijk klopt dat niet met de werkelijkheid. De vergadering vond onmiddellijk plaats en wij hebben meteen aanvaard dat artikel 5 zou worden toegepast. Uiteraard hebben wij, zoals andere landen – ik denk bijvoorbeeld aan Nederland en aan andere landen die dicht bij Amerika liggen – de heer Robertson om verduidelijking gevraagd, teneinde precies te weten welke implicaties aan de uitvoering van artikel 5 zijn verbonden. Wij hebben ons evenwel volledig solidair met de Verenigde Staten verklaard.

Het Belgisch engagement heeft zich van in het begin toegespitst op humanitaire en medische hulp aan de Afghaanse bevolking omdat die noden het hoogst waren. Daarnaast draagt ons land ook op twee terreinen bij tot antiterreurcoalitie. In het kader van de NAVO nemen zes Belgen deel aan de ontplooiing van AWAKS en lost een Belgisch fregat met 160 bemanningsleden de permanente vloot in de Middellandse Zee af. We hebben eveneens een vertegenwoordiger in het hoofdkwartier van de coalitie in Florida en een analist inlichtingen.

Bovenop deze initiële bijdrage komt de Belgische bijdrage aan de internationale troepenmacht die de Afghaanse tijdelijke regering bijstand zal verlenen bij het verzekeren van de veiligheid in en rond Kaboel. De Belgische bijdrage bestaat uit luchttransport waaraan een grote nood bestaat. De precieze modaliteiten staan nog niet vast en worden nog besproken met de andere partners van de internationale coalitie. België draagt wel degelijk zijn steentje bij, zoals was afgesproken. Men kan ons geen gebrek aan solidariteit verwijten.

Ik wil eraan toevoegen dat het Belgisch voorzitterschap het initiatief heeft genomen contact op te nemen met al de Arabische landen. Ik heb een aantal moslimlanden bezocht om er uit te leggen dat een brede coalitie tegen het terrorisme dringend en noodzakelijk was. Ik heb deze staten gerustgesteld opdat zij zouden toetreden tot de coalitie. Dat is gebeurd. Rekening houdend met de middelen waarover wij beschikken, heeft België zijn rol ten volle gespeeld. Onze middelen zijn wat ze zijn. We hebben onze plicht gedaan.

Mijnheer Tastenhoye, over de problematiek die u aankaart, onder meer de middelen van het leger, onze mogelijkheden en beperkingen en de controle erop moet dringend een debat worden gevoerd. We kunnen dit debat niet langer uit de weg gaan. Als de Europese veiligheids- en defensiepolitiek een feit wordt, zullen we moeten uitmaken hoe en op welke manier we daaraan willen bijdragen.

faut y voir aucune réticence. Je reconnais que c'est l'impression qu'a eue l'opinion publique. La Belgique, à l'instar d'autres pays européens, a demandé à M. Robertson de préciser la portée de l'article 5.

Au sein de la coalition internationale, la Belgique s'est concentrée sur l'aide humanitaire et médicale à la population afghane. Par ailleurs, nous avons contribué au déploiement des avions AWACS par l'OTAN par l'envoi de six membres d'équipage belges et nous avons assuré la relève de la flotte permanente en mer Méditerranée en y dépêchant une frégate belge. Par ailleurs, un représentant et un analyste des renseignements sont en mission au quartier général de la coalition à Tampa, en Floride. Ajoutons encore notre contribution à la force internationale ISAF, sous la forme d'une participation au transport aérien. La Belgique respecte donc bien ses engagements au sein de la coalition. La présidence belge est également parvenue à rallier les pays arabes à la coalition contre le terrorisme. Notre pays s'est donc pleinement acquitté de sa mission, avec les moyens limités dont il dispose. En ce qui concerne la mise en oeuvre des moyens de la Défense, la discussion doit encore se poursuivre.

09.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, dat is precies mijn punt. België kan niet blijven weigeren militaire bijstand

09.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): La Belgique ne

te verlenen en zich blijven beperken tot humanitaire hulp en logistieke steun. Dat we op een bepaald ogenblik ook militaire hulp zullen moeten verlenen, lijkt me onafwendbaar. De Denen, de Nederlanders, de Fransen, de Duitsers en de Britten leveren troepen. België kan niet blijven toekijken van aan de zijlijn. Het kan, mijns inziens, toch niet de bedoeling zijn een bondgenootschap te creëren waarin het Belgische engagement beperkt blijft tot humanitaire hulp en logistieke steun. Een dergelijke houding kunnen we niet blijven aannemen! Dat is mijn punt!

09.04 Minister **Louis Michel**: Dat doen wij ook niet. Wij beperken ons niet tot het humanitaire. Het ter beschikking stellen van vliegtuigen voor troepentransport is niet humanitair. Ook ligt er een fregat met 160 personen aan boord in de Middellandse Zee...

peut tout de même pas persister à refuser de fournir un soutien militaire. Les autres Etats membres de l'OTAN se sont quant à eux engagés militairement. Nous ne pouvons courir le risque de voir l'OTAN fonctionner à deux vitesses.

09.04 **Louis Michel**, ministre: Nous faisons d'ores et déjà plus qu'assumer des missions purement humanitaires. Je songe par exemple à l'envoi d'avions-cargos militaires ou à la frégate belge en Méditerranée.

09.05 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Dat fregat ligt op de Middellandse Zee, mijnheer de minister. U zegt het zelf.

09.06 Minister **Louis Michel**: Maar dat is niet strikt humanitair. In dit geval hebben wij gedaan wat nodig was. Wij hebben onze plicht gedaan. Dat neemt niet weg dat er een debat over de toekomst moet plaatsvinden.

09.07 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): De Nederlanders leveren troepen in Kaboel.

Stel dat de Nederlanders aan ons vragen of wij hen, na twee of drie maanden, willen gaan aflossen – want die troepen moeten worden afgelost – zal België dan bereid zijn om het van die Nederlander over te nemen en ze aflossen? Dat zou binnen de NAVO toch een logische vraag zijn.

09.07 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Que ferons-nous si l'OTAN nous demande dans quelques mois de prendre la relève des troupes néerlandaises en Afghanistan?

09.08 Minister **Louis Michel**: Ik moet u herinneren aan het feit dat België quasi 1.000 man in de Balkan heeft. We zijn dus ook militair gemobiliseerd.

09.08 **Louis Michel**, ministre: N'oubliez pas que nous avons déjà envoyé un millier de militaires en ex-Yougoslavie.

09.09 **De voorzitter**: Ik neem aan dat de heer Tastenhoye graag de Belgische vlag ook ergens in Afghanistan zou zien wapperen "sur les champs de bataille de Kaboul ou de n'importe où".

Ik neem akte van het gespierde discours van de heer Tastenhoye over de inzet van onze troepen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*Voorzitter: Pierre Chevalier.
Président: Pierre Chevalier.*

10 **Question de Mme Zoé Genot au vice-premier ministre et ministre des Affaires Etrangères sur "la politique extérieure, le processus d'élargissement de l'UE et l'homophobie" (n° 5775)**

10 **Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het buitenlands beleid, het uitbreidingsproces van de EU en homofobie" (nr. 5775)**

10.01 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, avant le début de la présidence belge, j'avais eu l'occasion de vous interroger à propos des démarches à entreprendre, dans le cadre de l'élargissement, afin d'encourager les pays candidats à l'adhésion à adopter une politique plus conforme aux idées de l'Union européenne en matière d'antidiscrimination.

Cette opportunité ne se présentera plus une fois que les pays concernés auront adhéré à l'Union. Mais nous n'en sommes pas encore là!

Actuellement, nous travaillons avec ces pays sur le respect des droits de l'homme, des minorités et des règles démocratiques. Mais nous savons qu'il y a encore du travail à réaliser en ce qui concerne certaines minorités ethniques qui sont menacées, par exemple les tsiganes. De plus, il y aussi des progrès à faire en matière de discrimination par rapport à certains groupes religieux, la communauté juive par exemple, vit encore de nombreux problèmes dans une série de pays.

Aujourd'hui, je voudrais vous entretenir plus particulièrement du problème des minorités en termes d'orientation sexuelle. En effet, dans les pays comme la Bulgarie, l'Estonie, la Hongrie, Chypre, la Lituanie et la Roumanie, l'âge de consentement pour les partenaires homosexuels est différent de l'âge de consentement pour les partenaires hétérosexuels. Dans ces pays, on permet par exemple à des personnes à partir de 16 ans d'avoir des relations hétérosexuelles alors que pour les relations homosexuelles, l'âge de 18 ans est requis. Il existe donc une réelle discrimination entre les deux types de relation. Ceci est contraire aux acquis communautaires et à toute une série de textes communautaires que nous avons ratifiés et que nous défendons.

Il existe également des problèmes légaux moins faciles à pointer. Les organisations qui défendent les droits des homosexuels sont souvent combattues sur la base de lois relatives à la débauche alors que ces associations sont strictement politiques. D'une certaine façon, les lois sont ainsi détournées. Enfin, on assiste aussi dans de nombreux pays à des violences policières et civiles; en l'occurrence, il ne s'agit pas vraiment de discriminations législatives et institutionnalisées mais bien de discriminations graves.

Je considère que l'élargissement de l'Union offre l'occasion d'étudier ces matières. Certes, nous ne sommes pas irréprochables puisque nous faisons partie des cinq pays de l'Union européenne à n'avoir pas encore de loi antidiscrimination, mais ce sera bientôt chose faite.

Monsieur le ministre, pourriez-vous nous préciser aujourd'hui les démarches que vous avez entreprises à cet égard? Comment les dossiers ont-ils progressé? Quels sont les résultats que la présidence belge a pu enregistrer? Je sais, par exemple, que sous la présidence suédoise, la Roumanie qui condamnait encore l'homosexualité à 7 ans d'emprisonnement, avait aboli cette loi.

10.02 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, la lutte contre la discrimination sur la base du sexe, de l'origine raciale ou ethnique, de la religion, de la croyance, des handicaps, de l'âge ou de l'orientation sexuelle fait partie de l'acquis politique de l'Union européenne et

10.01 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Op 3 mei 2001 heeft u mij gezegd dat u tijdens het Belgische voorzitterschap bij de kandidaatlanden de toepassing van de Europese richtlijn 2000/78 betreffende de strijd tegen seksuele discriminatie zou bepleiten.

Heeft u tijdens het Belgisch voorzitterschap bepaalde demarches gedaan om ervoor te zorgen dat de kandidaat-lidstaten de bepalingen inzake seksuele discriminatie in hun wetgeving opnemen? Welke kandidaat-lidstaten hebben daartoe het nodige gedaan? Welke balans maakt u op met betrekking tot homofobie, nu het Belgisch voorzitterschap is afgelopen? Hoe zit het daarmee?

Men moet de strijd aanbinden tegen seksuele discriminatie. Tevens moet de leeftijd vanaf welke met hetero- en homoseksuele betrekkingen kan worden ingestemd dezelfde zijn, wat in zes kandidaatlanden niet het geval is.

10.02 Minister Louis Michel: Niet-discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afkomst, religie of geloof, een handicap,

figure en tant que telle parmi les principes qui fondent notre approche des négociations d'adhésion.

Les pays candidats doivent donc traduire cet acquis politique dans leur législation nationale respective. Cette position ferme et sans ambiguïté de l'Union européenne a ainsi permis d'adapter dans un sens beaucoup plus libéral la législation d'une partie des pays candidats qui ne disposaient pas encore de telles closes antidiscriminatoires, voire qui pénalisent encore les rapports homosexuels.

Comme l'a indiqué l'audition intitulée "L'élargissement de l'Union européenne, une perspective gay", qui a eu lieu en juin 2001 au Parlement européen, pratiquement tous les Etats candidats se situent dans la moyenne européenne en ce qui concerne un certain nombre de paramètres comme la dépénalisation, l'âge de consentement, l'existence de lois antidiscriminatoires, etc., à l'exception de la Bulgarie, de Chypre et de la Roumanie.

En Roumanie, les relations homosexuelles entre adultes ont été dépénalisées en juillet 2001. La pression conjuguée de l'Union européenne dans les négociations d'adhésion, les démarches répétées du Parlement européen et du Conseil de l'Europe ont donc eu des résultats bénéfiques.

En ce qui concerne la Bulgarie où la dépénalisation n'est que partielle pour le moment, ce pays s'est engagé, lors de la Conférence d'adhésion qui a eu lieu, fin octobre 2001 à Bruxelles, sous notre présidence – comme je vous l'avais promis, j'ai suivi le dossier – à adapter sa législation, sur la base de tous les critères de non-discrimination cités plus haut. Des démarches et des contacts ont eu lieu et continueront à avoir lieu à tous les niveaux, politique et technique, au cours des négociations, afin que les dispositions légales recommandées par la directive européenne 200/78 soient reprises dans les législations nationales des pays candidats avant la date de leur adhésion. Au niveau du Conseil européen, nous figurons parmi les pays les plus à la pointe en la matière. En effet, avec la Suède et certains autres pays, nous sommes très vigilants à ce sujet.

10.03 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, je suis très contente que la Belgique ait fait preuve de vigilance à l'occasion de la présidence belge, ainsi que de l'engagement de la Bulgarie. J'ose espérer que vous continuerez à être vigilant. En effet, j'ai en ma possession le même document que le vôtre et il semble que d'autres pays soient concernés.

10.04 Louis Michel, ministre: Vous avez raison, mais dernièrement, j'ai participé à une réunion bilatérale avec l'Egypte, qui est bien entendu un pays non-candidat, et je puis vous assurer qu'il y a encore du travail tout comme pour l'Autriche. Donc, il faudra encore un peu de temps.

10.05 Le président: Pour vous, c'est une priorité!

leeftijd of seksuele geaardheid is een van de principes die wij in onze benadering van de toetredingsonderhandelingen in ons vaandel geschreven hebben. Dankzij die standvastige stellingname door de Europese Unie kon de wetgeving van een aantal kandidaat-EU-lidstaten, die homoseksuele betrekkingen strafbaar stelden, aangepast en liberaler ingevuld worden.

Afgezien van Bulgarije, Cyprus en Roemenië zijn nagenoeg alle kandidaat-lidstaten goede middenmotors ten opzichte van Europa als het gaat om het uit het strafrecht lichten van homoseksualiteit, de leeftijd voor seksuele mondigheid en het arsenaal van anti-discriminatie wetten.

In Roemenië zijn homoseksuele betrekkingen tussen volwassenen sinds juli 2001 niet meer strafbaar. Bulgarije heeft zich er eind oktober toe verbonden zijn wetgeving aan te passen op grond van de criteria voor niet-discriminatie die ik bij het begin van mijn antwoord vermeld heb.

Er zullen verder op alle niveaus contacten onderhouden worden teneinde alles nog vóór deze landen tot de EU toetreden in kunnen en kruiken te hebben. België zal hier waakzaam op toezien.

10.03 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Dit stemt mij tot vreugde! Laten wij echter waakzaam blijven. En hoe is de situatie in Oostenrijk, dat al deel uitmaakt van de Unie?

10.04 Minister Louis Michel: Tijdens een recente bilaterale bijeenkomst met Egypte heb ik kunnen vaststellen dat we nog een lange weg voor ons hebben. Wat Oostenrijk betreft, ...

10.05 De voorzitter: Is het bestrijden van homofobie een

prioriteit?

10.06 Louis Michel, ministre: C'est une priorité, dans la mesure où la cause est juste. Je fais abstraction de mes réflexions personnelles sur le sujet, mais intellectuellement, je partage tout à fait le point de vue de Mme Genot. Culturellement, j'éprouve plus de difficultés, je l'avoue.

10.07 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Monsieur le ministre, je suis heureuse que vos options politiques aillent dans ce sens.

10.07 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Voor mij in ieder geval zeker.

10.08 Le président: On sait que M. le ministre peut faire abstraction de ses préférences.

10.09 Louis Michel, ministre: Madame Genot, vous avez raison lorsque vous dites qu'il faut faire preuve d'acharnement à cet égard. En effet, je suis parfois assez surpris lorsque je constate le manque d'esprit d'ouverture dont font montre certains pays européens. Récemment, lors de la Conférence d'adhésion, nous avons eu des discussions à propos de la Bulgarie. A cette occasion, j'ai demandé que l'on soit vigilant en la matière et je me suis rendu compte que même certains collègues européens y étaient récalcitrants.

10.09 Minister Louis Michel: Uit een intellectueel oogpunt deel ik uw mening. Ik zeg wel: uit een intellectueel oogpunt.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het optreden van de Chinese veiligheidsdienst in Antwerpen" (nr. 5939)

11 Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'intervention du service de sécurité chinois à Anvers" (n° 5939)

11.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als de Amerikaanse president naar Brussel komt, brengt hij zijn hele veiligheidsleger mee en heeft hij hier als het ware de ordehandhaving in eigen handen.

11.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le 8 décembre, l'ambassadeur de Chine a assisté à une célébration dans le quartier chinois. Quelques manifestants pacifiques ont été brutalisés par la police et même par des membres du personnel de l'ambassade de Chine et du service de sécurité chinois.

Of dat ook zo hoort als de Chinese ambassadeur een bezoekje brengt aan Antwerpen, is een ander paar mouwen. Nochtans is dat gebeurd. Op 8 december 2001 vond daar de inhuldiging plaats van de Van Wezenbekestraat. Als Antwerpenaar zal mijnheer Van Campenhout die straat ook goed kennen. Die straat vormt de grens tussen de Chinese wijk en het Centraal Station. Ze werd heropend en vooraan werden twee mooie grote beelden van leeuwen geplaatst die het Chinese jaar van de leeuw symboliseren.

A aucun moment, la sécurité de l'ambassadeur n'a été menacée. L'intervention du service de sécurité chinois est dès lors totalement inacceptable. Ce n'est pas la première fois que ce service outrepassé ses compétences en territoire belge. Lorsque M. Verhofstadt a reçu son homologue chinois, ce service a assisté la police bruxelloise.

De ambassadeur was door het stadsbestuur van Antwerpen bij die inhuldiging uitgenodigd. Een groepje manifestanten wilde daarbij op vreedzame manier betogen tegen de schending van de mensenrechten en de bezetting van Tibet. Dat was duidelijk niet naar de zin van de Chinezen. De Chinese ambassadeur had ambassadepersoneel en eigen veiligheidsmensen naast zich. Zij zijn op die betogers afgegaan, die vreedzaam en op zekere afstand van de ambassadeur stonden en op geen enkele manier voor bedreiging zorgden. Die Chinese veiligheidsmensen hebben die betogers erg hardhandig aangepakt. Daarmee zetten zij zich in de plaats van Belgische politiemensen. Daarover heb ik de volgende vragen.

L'intervention brutale du service de sécurité chinois était-elle justifiée? Le ministre compte-t-il informer

Mijnheer de minister, vond u het hardhandige optreden van de Chinese veiligheidsdienst tegenover die manifestanten gewettigd? Zo ja, waarom? Die vreedzame manifestatie was niet de eerste en zal ook niet de laatste zijn tegen de schending van de mensenrechten in China naar aanleiding van het publieke optreden van een vertegenwoordiger van de Volksrepubliek China in België.

l'ambassadeur de Chine qu'une telle intervention ne sera plus tolérée?

De Chinese veiligheidsdiensten lopen hier in België ook gewapend rond. Dat recente optreden van die veiligheidsdiensten voorspelt dan ook niet veel goeds. Hebt u de ambassadeur van de Volksrepubliek China ter verantwoording geroepen voor het onnodige gebruik van geweld door zijn mensen op Belgische bodem tegen vreedzame manifestanten?

Hebt u de Chinese ambassadeur al gewezen of zal u hem wijzen op het feit dat onnodig gebruik van geweld van zijn veiligheidsdiensten in de toekomst niet meer geduld zal worden op het Belgische grondgebied?

11.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Tastenhoye, volgens de inlichtingen die het kabinet van de burgemeester van Antwerpen aan mij heeft overgemaakt, waren de veiligheidsdiensten van de ambassade van de Volksrepubliek China niet aanwezig tijdens het incident dat u in uw vraag beschrijft. Aangezien het niet om ambassadepersoneel gaat, is er dus geen reden om de ambassadeur van de Volksrepubliek China in dat kader te convoceren.

Ik wil eraan herinneren dat de veiligheidsdiensten van de ambassade alleen binnen de terreinen van de ambassade bevoegd zijn.

Voor meer inlichtingen over het door u beschreven incident moet ik u naar de minister van Binnenlandse Zaken, de heer Duquesne, verwijzen.

11.02 **Louis Michel**, ministre: Selon les informations fournies par le cabinet du bourgmestre d'Anvers, les services de sécurité de l'ambassade de la République populaire de Chine n'étaient pas présents au moment de l'incident évoqué. Rien ne justifie une convocation de l'ambassadeur de la Chine. Les services de sécurité de l'ambassade ne sont d'ailleurs autorisés à intervenir que dans l'enceinte de l'ambassade. Pour de plus amples informations, je vous je vous invite à vous adresser au ministre Duquesne.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 **Vraag van de heer Ludo Van Campenhout aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de bekrachtiging van het IMO-verdrag in verband met de vervuiling op zee" (nr. 5952)**

12 **Question de M. Ludo Van Campenhout au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la ratification de la convention de l'OMI concernant la pollution maritime" (n° 5952)**

12.01 **Ludo Van Campenhout** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in opvolging van de rampen met onder meer de Amoco Cadiz en de Tanio waarbij grote schade aan het mariene milieu en de stranden werd toegebracht, heeft men op internationaal vlak gewerkt aan een grondige hervorming van het zeerecht. Het ging in het bijzonder om de hulpverlening. Kort gezegd wil men hulpverleners aanmoedigen om toch inspanningen te leveren om schade aan het milieu te voorkomen of te verminderen. Ter zake gelden het IMO-verdrag van 1989 en het Oil Pollution Preparedness Response and Cooperation-verdrag van 1990 dat op 15 mei 1995 internationaal in werking is getreden en door veertig landen werd goedgekeurd. Dit verdrag is de vervolmaking van twee reeds eerder in de Belgische wet opgenomen verdragen, namelijk het verdrag van Brussel van 1969 en het protocol van Londen. België heeft intussen

12.01 **Ludo Van Campenhout** (VLD): La convention de l'OMI, signée à Londres en 1989, prévoit une indemnisation spéciale en faveur de l'aide à la navigation lorsque des efforts sont consentis pour éviter ou limiter la pollution. On peut citer le cas concret où un pétrolier menace de sombrer et où les services de secours ne peuvent récupérer leurs frais sur les marchandises sauvées du naufrage. Si les services de secours sont parvenus à

noch het IMO-verdrag, noch het OPRC-verdrag bekrachtigd. Op welke termijn zou dit kunnen gebeuren, gezien het belang hiervan voor de hulpverlening die het mariene milieu en de kusten moet beschermen bij grote olierampen?

empêcher la pollution ou à la limiter, les assureurs devront verser une indemnité.

Entré en vigueur au niveau international le 14 juillet 1996, le traité a entre-temps été signé par vingt-six pays. La Belgique n'en fait pas partie. Pourquoi? Selon la ministre Durant, le dossier technique aurait été transmis à la Commission des traités mixtes du ministère des Affaires étrangères. Est-ce exact?

12.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer Van Campenhout, het wetsontwerp houdende goedkeuring en uitvoering van het verdrag bepaalt in artikel 5 dat de koning een nadere regeling kan vaststellen betreffende de hulpverlening, onder meer met betrekking tot de coördinatie van de verschillende hulpdiensten, en het aanlopen van een veilige haven. Artikel 6, § 1, 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt dat de havens en hun aanhorigheden een gewestelijke materie zijn. Ook de reddings- en sleepdiensten op zee vallen onder de bevoegdheid van het Vlaams gewest. Daardoor heeft het wetsontwerp een gemengd karakter. De werkgroep Gemengde Verdragen besliste op 2 oktober 2001 dat wat dit verdrag betreft het gemengd karakter van het internationaal verdrag inzake de hulpverlening op zee is vastgelegd. De memorie van toelichting bij het wetsontwerp houdende instemming zal worden opgesteld door het ministerie van Verkeer en Infrastructuur. In de veronderstelling dat de gevraagde memorie van toelichting vlug aan Buitenlandse Zaken wordt toegestuurd, kan de instemmingsprocedure voor dit verdrag worden ingeleid en beëindigd voor het parlementair reces. Dat hangt echter niet van mij af.

12.02 **Louis Michel**, ministre: Le projet de loi qui doit ratifier ce traité présente un caractère mixte. Certains aspects de cette question relèvent de la compétence des Régions. Je songe notamment aux ports et aux installations portuaires, au sauvetage et au remorquage en mer.

Le 2 octobre 2001, le groupe de travail Traités mixtes a jugé acquis le caractère mixte du traité international en matière de secours en mer et a considéré que l'exposé des motifs du projet de loi portant assentiment serait rédigé par le ministère de la Mobilité et de l'Infrastructure.

Si l'exposé des motifs est transmis rapidement aux Affaires étrangères, la procédure d'assentiment pourrait être clôturée avant les vacances parlementaires.

En ce qui concerne la ratification des traités, le ministre Vande Lanotte et moi-même avons décidé de rechercher une formule en vue d'accélérer la procédure utilisée. En effet, nous connaissons un réel problème spécifiquement belge qui, sur le plan international, nous place dans une situation lamentable.

De ratificatie van de verdragen zal worden bespoedigd. De heer Vande Lanotte en ikzelf zijn ons goed bewust van de typisch Belgische oorzaken van die achterstand.

Wij zijn natuurlijk met veel dingen te laat. Het feit dat wij naar verschillende parlementen moeten gaan, vormt echt een probleem. Wij willen dus een procedure uitwerken die al dit tijdverlies voorkomt. Dit is immers zeer slecht voor de manier waarop wij worden beoordeeld. De manier waarop dit bij ons werkt, is niet normaal. Het is uiteraard normaal dat u mij interpelleert maar wij zijn eigenlijk de laatste schakel in de ketting. Wij moeten altijd op de anderen rekenen om vooruitgang te kunnen boeken. Dat is echt niet gemakkelijk. Mevrouw Neyts tracht dit allemaal in te halen maar dat is zeker niet

Nous devons néanmoins nous efforcer d'éviter cette perte de temps inhérente à notre structure étatique car notre image s'en trouve altérée.

gemakkelijk. Ik wacht dus.

12.03 Ludo Van Campenhout (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord en voor zijn bekommernis hierom. De voorzitter is van de kust en hij zal dus ongetwijfeld net als ik hopen dat dit voor het reces zal worden bekrachtigd.

12.03 Ludo Van Campenhout (VLD): Je remercie le ministre de se préoccuper du dossier. J'espère qu'il sera procédé à la ratification avant les vacances parlementaires.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de mogelijke levering van 50.000 geweren aan het leger van Nepal" (nr. 5975)

13 Question de Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'éventuelle livraison de 50.000 fusils à l'armée népalaise" (n° 5975)

13.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we weten allemaal dat de moord op de Nepalese koning Birendra Shaddev, die bekend stond als een democratisch en zeer populair vorst, en zijn familie de reeds moeilijke situatie nog veel moeilijker heeft gemaakt. Er zijn diverse rapporten van Amnesty International die ons dit bevestigen.

13.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Depuis l'assassinat du roi Birendra, la situation en matière de droits de l'homme ne cesse de se détériorer au Népal. Le 27 novembre, l'état d'urgence y a été décrété, ainsi que la Tadoul, une loi anti-terroriste non respectueuse des droits de l'homme. Les meurtres perpétrés par les combattants maoïstes pour la liberté justifient sans doute une intervention gouvernementale mais pas l'abandon des normes internationales en matière de droits de l'homme. Le Népal a adhéré à la Convention internationale des droits civils et politiques. Au cours des six années de guerre civile, des centaines de personnes ont été assassinées ou exécutées sommairement. Des blessés et des combattants pour la liberté emprisonnés ont été exécutés, en violation de la Convention de Genève.

Hoewel de moord op tientallen leden van de veiligheid door de maoïstische bevrijdingsstrijders een optreden van de regering rechtvaardigt, rechtvaardigt dit geen opschorting van internationaal geldende normen. Nepal is immers ook lid van de internationale conventie van burger- en politieke rechten. In de nu reeds zes jaar durende burgeroorlog werden al honderden mensen vermoord en standrechtelijk geëxecuteerd. Ook de conventie van Genève werd geschonden want gewonden en gevangen genomen vrijheidsstrijders werden zonder meer gedood.

Zoals bij alle gewapende conflicten zal ook hier de dialoog alleen een garantie kunnen bieden op een duurzame vrede. Mijn vraag heeft betrekking op de bestelling van het Nepalese leger voor een totaal bedrag van 70 miljoen dollar. Dit betekent een enorme schuldenlast voor dit land en zijn bevolking. In de bestellingen worden de landen Korea, Duitsland, Israël, de Verenigde Staten en België als mogelijke contractanten genoemd.

Il semblerait que la Belgique soit l'un des contractants possibles pour une commande d'armes de 70 millions de dollars destinée au remplacement de fusils mitrailleurs. Une licence a-t-elle déjà été accordée à cet effet? Dans l'affirmative, quelle garantie a-t-on que ces armes ne serviront pas dans le cadre du conflit intérieur?

13.02 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, collega's, sinds

13.02 Louis Michel, ministre:

1999 werd er geen aanvragen ontvangen voor een vergunning voor een definitieve uitvoer van militair materieel naar Nepal. Mocht ik in de toekomst een aanvraag voor de uitvoer van militair materieel naar Nepal ontvangen, zal deze worden getoetst aan de criteria vervat in artikel 4 van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens en munitie, evenals aan de criteria van de Europese gedragscode betreffende wapenuitvoer.

Depuis 1999, nous n'avons reçu aucune demande de licence d'exportation définitive d'armes vers le Népal. Si je devais en recevoir une, elle serait examinée en fonction des critères légaux et du code de conduite européen.

13.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, dit is een duidelijk maar vooral ook een geruststellend antwoord.

13.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Voilà une réponse claire et rassurante.

13.04 Minister Louis Michel: Twijfelde u daaraan?

13.05 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, ik had het bericht gelezen en had terzake de nodige twijfels. Anders had ik deze vraag niet gesteld.

13.06 Minister Louis Michel: Dan bent u nu gerustgesteld.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De vragen nrs. 5633 en 5926 van de heren Yves Leterme en Yvon Harmegnies worden naar een latere datum verschoven.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.18 uur.

La réunion publique de commission est levée à 13.18 heures.